...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

№ 137 (11735)
1968 оной июниин 13, четверг
сэн 2 мүнгэн

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

МҮРЫСӨӨН БА ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЗУНАИ БЭЛШЭЭРИИН ҮЕДЭ МАЛ АЖАЛҺАА ЕХЭ ПРОДУКЦИ АБАХЫН ТҮЛӨӨ ШАНГА ТЭМСЭЛ ДЭЛГЭРҮҮЛЭЭ!

А. МОДОГОЕВ, КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь.

...манай бүхы районуудта ...агэ хэзээ хэзээнэйхиhээ ...байба. Үзэгдөөгүй эртэ ...болоо, hалхи шуурган-...hотой үбэл, хабар ба ...үйтэн, бороогүй байба. ...сагай уларил мал ажал-...й үнгэрхэ аргагүй бай-...оз, совхозууд мал ажа-...үсэд дүүрэнээр абажа ...hэ, мүн малай, илан-...лай, нилээд ехэ гарза ...hэ ехэ хохидолдо ороо. ...оз, совхозууд бүгэдөө-...агүй.

...й Үбэлжэлгын хүшэр ...лда тус тус ажахы-...гай, хэдэ хэдэн рай-...хохидолhоо зайсажа ...эшэлтэй үедэ мал ажа-...талаар туйлаhан ам-...ажа, hайн үдэрнүүдэй ...гаа ашаг шэмые саа-...болгохо, тоо толгойень ...маар бата найдамтай-...дабшаа.

...амжалтатайгаар үнгэр-...элэй нөөсэ шиидхэхы ...байhаниинь мэдээжэ. ...тэ тэжээл хүсэд хүрэ-...орооhо тарянай нөө-...ажахынууд үбэлжэлгын ...хүнгэнөөр дабажа ...тэжээлэй нөөсэ болбол ...байдалай эрхэ нүхэ-...ууд боложо үгөөгүй. ...раар, гамтайгаар гар-...hайнаар харууhалжа, ...абаха эрилтэ табигдаа ...эрилтэ республикын ...та, хэдэ хэдэн рай-...эгүй байшоо.

Мухар-Шэбэрэй ...аймагуудай ажахы-...үбэлжэлгын дүнгүүдые

...й аймагай колхоз, ...уунын аймагай ажахы-...ашагүй hайн эрхэ ...үбэлжэлгэдэ ороhон ...рэй районд орооhо ...ой барагтай ургаса ...ин Яруунын аймагта ...гасуур боложо, аймa-...малдаа бусад рэй-...одо Мухар-Шэбэртэ-...эдхэхэ баатай болоо ...Яруунын колхоз, сов-...үбэлжэлгые Мухар-...хэдэн дахин хүшэр ...үнгэргөө.

...та үнгэргэгдэhэн ма-...дүнгүүд ямар гээ-

...й аймагай ажахы-...ной майн 1-нэй бай-...одо малай тоо толгой ...1-тэй сасуулхада, ...хороо, хонидой тоо ...жээндээ үлөө, гахайн ...процентээр хороо. Ту-...шоонхонууд нёдондо ...өөр абтаа. Үнеэдэй ...тэды ургабашье, hү ...жэлэйхиhээ 11 про-...о, үнеэн бүриhөө hаа-...процентээр бага бо-

...агай колхоз, совхо-...соо эбэртэ бодо малай ...оцентээр, хонидой тоо ...нтээр **олошорhон** бай-...ёндо жэлэйхиhээ 14 ...—27 процент **олоор** ...аймаг 100 эхэ хонин ...ика соогоо эгээн олон ...ан байна. Аймаг до-...hоо hү абалга ехэ бо-...дотор hү абалга 2,3 ...шлээ. Нёдондо жэл-...мяха абалга 34 про-...оо.

...агай партийна орга-...ахынуудай хүтэлбэри-...эргэжэлтэд үбэлэй, ха-...а мал ажалай ашаг ...ын түлөө бүгэдөөрэн ...эл оролдолготойгоор ...хын аргагүй. Яруу-...е үсөөн бэшэ дутаг-...эгдаагүй нөөсэнүүд ...эдэнэр хэдэ хэдэн гол ...аар Мухар-Шэбэрэй-...энгын, Хяагтын, мүн ...и олон ажахынуудые ...аймагуудай ажахы-...hаа hайн эрхэ бай-...лэй.

...уудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд үнгэрhэн үбэлжэлгын дүнгүүдhээ таатай зохид hургаал абажа шадаха байна. Ажахы бүхэндэ эдэ дүнгүүдые шэнжэлжэ үзөөд, бодото, тодорхой тобшолол хэхэ гээшэ онсо шухала. Гадна мүнөө, зунай hаранууды хэрэглэжэ, мал ажалай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүдые хойшолуулангүй зохёожо бэелүүлхэ гээшэ бүришье шухала байна. Тиихэдээ дутагдалнуудаа усадхажа, мал ажалай ашаг шэмэ абаха энэ жэлэй түсэбые дүүргэхэ ябадал хараада абтагдаха ёhотой.

Фермэ, бригада, ажахы бүхэндэ hү hаалиие дээшэлүүлхэ, мал таргалуулха хэрэгые эмхидхэжэ, үнэгүй аад, ехэ мяха абаха, хонидой нооhо хайшалалгада hайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ хэрэгтэ мүнөө анхаралаа хандуулха хэрэгтэй. Мал ажалай талаар эдэ гурбан гол зорилгонуудта хүдөөгэй бүхы партийна, комсомолой организацинуудай, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй гол анхарал мүнөө хандуулагдаха зэргэтэй.

Улаан-Үдын районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой, Загарайн районой Эрхирэгэй совхозой hаалишадай үүсхэлээр республикымнай бүхы колхоз, совхозуудта **ехэ hүнэй түлөө** мүрысөөн улам үргэнөөр дэлгэржэ байна. Мүрысөө үүсхэгшэд зунай 4 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1000 литр hү haaxa гэhэн hайн хэрэг эхилээ. Энэ хадаа hаалишан бүхэнэй туйлажа шадаха зорилго. Оройдоол hүүлэй жэлнүүдэй туршада hү hааляа ехэ болгожо эхилhэн Захааминай hаалишадшье мүноо иигэжэ хэлэнэ: «Бидэнэр 1000 килограмм hү haaжa шадахабди». Тиимэhээ энэ зорилгые Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Сэлэнгын, Зэдын, мүн бусад районуудай hаалишад бүри хүнгэнөөр дүүргэжэ шадаха байна. Хяагтын районой «Дружба» колхозой hаалишад 4 hарын туршада үнеэн бүриhөө 1100 литр hаaxa, гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 15-да, тиихэдэ жэлэйнгээ түсэбые — октябриин 1-дэ дүүргэхэ гэhэн байна. Эдэ hаалишадай үүсхэлые районой бусад колхозой hаалишад халуунаар дэмжээ.

Эдэ үндэр уялгануудай дүүргэгдэхэ байhанда hэжэг түрэнэгүй, амжалтатайгаар дүүргэхэ бүхы эрхэ нүхэсэл байгуулагданхай. Эндэ гансал юун хэрэгтэйб гэхэдэ, партийна организацинууд хүдөөгэй энэ гол хүдэлмэриие hайнаар хүтэлбэрилхэ, кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо, оролдосотойгоор hургаха, малшадай дунда hайн эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри үдэр бүри ябуулжа байха уялгатай. Бүхы юумэн энээнhээл дулдыдаха байна.

Майн тэн багhaa, илангаяа июниин 1-hээ hү hаалиин олон фермэнүүд дээрэ hаали эрид дээшэлжэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын районой «Мартын 8-най» нэрэмжэтэ, «Восход» колхозуудта үшөө апрель hара соо hү hаалга нёдондо жэлэй хэмжээндэ хүрөөгүй байгаа. Харин май hара соо энэ гээгдэл усадхагдаа, тиихэдэ июниин эхинhээ hаали нёдондо жэлэйхиие үлүүлбэ. Улаан-Үдын районой «Мартын 8-най» нэрэмжэтэ, «Восход» колхозуудай партийна организацинууд мал ажалай ашаг шэмые ехэ болгохо асуудалые гол анхаралдаа саг үргэлжэ байлгадаг, hаалишад, үхэршэдэй ажалаар, ажаhуудалаар үдэр бүри hонирхожо байдаг, тэдэнэй ажалые hайнаар эмхидхээ. Эндэ мал түхэреэн сүүдхэ соо адуулагдана, орооhо тарянай зүйлөөр хангагдана. Үнеэд 3 дахин hаагдадаг юм. Мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри гаргагдадаг, түрүү хүнүүд материальна болон моральна талаар саг үргэлжэ урмашуулагдажа байдаг. Теэд иигэжэ Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй болон зарим бусад районуудай партийна организацинууд тухай хэлэхын аргагүй.

Олон ажахынуудай hү hаалиин фермэнүүдэй ажал хэрэгтэ хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон партийна организацинуудай зүгhөө hула анхарал хандуулагдадаг . дээрэhээ hү hаалга гээгдэлдэ орожо үргэлжэлhөөр. Мухар-Шэбэрэй районие дахинаа абажа харая. Энэ районой урдань түрүү ажахынууд байhан «Коммунизм» колхоздошье, Суулгын, «Эрдэм» совхозуудташье, мүн бусад зарим ажахынуудташье мал адуулха, нэмэлтэ тэжээл үгэхэ хэрэгые хангалтагүйгөөр эмхидхэжэ, hү hаали багаар абана, гүрэндэ худалдаха, hү hаaxa түсэбүүд дүүргэгдэнэгүй.

Теэд энэ гээгдэл эдэ районуудай, мүн бусад зарим ажахынуудай партийна организацинууд болон хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн районуудайшье организацинуудай hанаае ехээр зобсоногүй. Иимэ эрхэ байдалда кадрнууд буруугаар хүмүүжүүлэгдэнэ, гүрэнэй түсэбүүдые, абтаhан социалис уялгануудые дүүргэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ, партийна, гүрэнэй жаяг заршамые нарин нягтаар сахиха ябадал манай хэрэг гэжэ тэдэнэр мартана.

Манай олонхи колхоз, совхозуудта худалдадаг hүн олзо доходой үдэр бүриин гол эшэ үндэhэн болоно. Тиимэhээ hү худалдаха түсэбые дутуугаар дүүргэлгэ үбэлэйхидэ орходоо hүнэй үнэгүй байдаг зунай үе сагта илангаяа ехэ финансова бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулдаг, бүхы экономикынь муугаар нүлөөлдэг байха юм. Тиимэ болохолоороо, hү hаалгые эрид ехээр дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл ажахы бүхэнэй шухалын шухала зорилгонь мүнөө болоно.

Мяханай мал үсхэбэрилэн томо болгоходо эгээн лэ таарамжатай үе саг, хямда сэнтэй мяха абахада эгээн зохид hайн үе ерээд байна. Зунай 100 үдэрэй турша соо адуулжа таргалуулагдадаг малай толгой бүриин шэгнүүрые 100 килограммаар нэмээхые уряалан, республикын бүхы малшадта Яруунын аймагай Нарhатын совхозой мал адуулагшад хандаhан байна. Энэ hайн хараа түсэбэй лаб дүүргэгдэхээр байhаниинь сохомтой. Республикын бүхы районой олон малшад жэлhээ жэлдэ адуулжа таргалуулагдадаг малнуудай толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр килограммhаа бага бэшээр нэмээдэг байна бшуу. Жэшээлхэдэ, мүн лэ Нарhатын совхозой мал адуулагша Нимбу Эрдынеевич Будажабэ гурба-дүрбэн жэлэй турша соо зунай hаранууд үхэрэй толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 1200 грамм хүрэтэр нэмээдэг байгаа. Иимэ үрэ дүн малые бүхэли сүүдхын турша соо адуулалга зүбөөр эмхидхэhэнэй, нэмэлтэ тэжээл үгэhэнэй ашаар лэ туйлагдадаг.

Малые хаана адуулхада hайн бэ, хайшан гээд шэгнүүрынь ехээр нэмээхэб гэжэ мэдэдэг шадабаритай мал адуулагшад манайда үсөөн бэшэ. Иимэ хүнүүд ажахы бүхэндэ бии. Тэдэнэй ажал зүбөөр эмхидхэхэ, материальна талаар тэдэниие урмашуулха, магтаха, hайнаар хүдэлхэ шухала эрхэ байдал бии болгохо, малшадые, илангаяа ажахын центрнүүдhээ холо hуугшадые культурно-ажаhуудалай, худалдаа наймаанай ба медицинскэ талаар хангалгые hайнаар эмхидхэхэ гээшэ ажахынуудай партийна организацинуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй зорилгонь болоно.

Үбэлжэлгын үедэ малай олоор гарзалhан мүнөө жэлэй эрхэ байдалда зунай үедэ мал адуулжа таргалуулгые эмхидхэхэ гээшэ илангаяа шухала удха шанартай болоод байна.

Хэрбээ таатай сагые дэмы hамшангүйгөөр, мал адуулжа таргалуулгые шадамараар эмхидхээд байгаа hаа, ажахы бүхэндэ хямда сэнтэй ехэ мяха абажа болохоор. Мал адуулжа таргалуулгые эрхимээр эмхидхэхын түлөө мүрысөө үүсхэhэн Нарhатын совхоз мал адуулжа таргалуулгын зуун үдэрэй турша соо тэдэнэй толгой бүриинь шэгнүүрые зуун килограммаар нэмээхэ гү, али мал шахажа таргалуулха бүхы гүүртэнүүдтэ 1400 центнер мяха абаха гэжэ түсэблэнэ.

Мяханда тушаагдаха томо малнуудай хажуугаар үшөө томо болгогдохо залуу малнуудые зунай үедэ адуулжа таргалуулхын тулада табиhан ажахынууд зүб юумэ хэнэ гээшэ. Дүршэлтэй адуулагшанда даалгажа үгтэhэн залуу малай шэгнүүр зунай үе соо илангаяа ехээр нэмэхэ байна бшуу.

Ниитын мал адуулжа таргалуулга эмхидхэлгын нэгэшье үдэрые hамhахагүй гээшэ бүхы колхоз, совхозуудай шухалын шухала зорилго болоно.

Хони хайшалуулгада наринаар бэлэдхэхэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ гээшэ мал ажалай талаар гурбадахи шухала зорилго мүн.

Нооhон манай колхоз, совхозуудай ехэ баялигынь болоно. Нооhо худалдалгаhаа ородог олзо бүхы олзо доходойнь гурбанай нэгэнhээ бага бэшэ, олон ажахыда хахадынь болодог байха юм. Гэбэшье олон ажахы нооhо хайшалалга эмхигүйгөөр үнгэргэдэг дээрэhээ жэлhээ жэлдэ нооhо худалдалгаhаа ородог олзынгоо горитойхон хубиие гээдэг байна бшуу.

Эдэ гээлтэнүүд хэдэн олон янзаар болодог. Заримандаа яаража, хүсэд хөөрөөгүйдэнь хонидоо хайшалхадаа, шанар муутай нооhо абадаг. Харин хайшалалгые удааржа эхилхэдээ заабол нооhоёо ехээр гээдэг. Шорой шохойтой холисолдоhон, сорт сортоор hайнаар илгагдаагүй, hайнаар багсалан уягдаагүй нооhо тушаадаг дээрэhээ олон ажахы жэлhээ жэлдэ горитой хэмжээнэй мүнгэ дутуу абадаг. Эдэ бүгэдэ эзэн ёhoop хандаагүй ябадалай, hайнаар түхеэрэгдээгүй газарнуудта, задагай зайдан пунктнуудта хони хайшалагдаhанhаа болоно гээшэ. Хонидые нооhо хайшалха газарта бултыень нэгэн доро оруулаад, түхэреэн сүүдхын турша соо наранда, эдеэлүүлэнгүй, уhалангүй байлгадаг ушарнууд үсөөн бэшэ үзэгдэдэг. «Ээлжээгээ» хүлеэжэ байха үедөө наранда шаруулжа тулиhан хонидой шэгнүүрынь хородог. Тиихэтэй хамта хонидые олоор асаржа, хагшалуулхагүй, сагаа зүбөөр хубаарилжа, пунктнуудта отарануудые хаhа саг сооньтуужа асардаг байха арга боломжо ажахы бүхэндэ бии. Зарим ажахынуудта хони хайшалалгые мэргэжэлгүй, нооhыень дутамаг муугаар хайшалжа абадаг хүнүүдтэ даалгадаг байна.

Нооhоной гээлтэдэ хүргэдэг эдэ бүхы шалтагаануудые зайсуулха шухала. Бүхы нооhоёо жааханааршье гээнгүйгөөр хайшалжа абаха, гүрэндэ эрхим сортоор худалдаха зорилго ажахы бүхэнэй үмэнэ табигдана.

Колхоз, совхозуудай баялигай эдэ бүхы гол эшэ үндэhэнүүд болоошо hүн, мяхан, нооhон малшадай гарта байна бшуу. Мал ажалай продуктнуудые бүри элбэгээр абаха зорилгые hаалишад, мал адуулагшад, хонишод болон мал ажалай бусад хүдэлмэрилэгшэд бодотоор шиидхэдэг байна гээшэ. Тиимэhээ эдэ кадрнуудые анхарал оролдолгоор хүреэлхэ, хүсэдөөр ашаяа харюулхаар ажаллажа, ниитынгээ баялигые арьбадхажа шадахаар эрхэ байдал тэдэндэ бии болгохо гээшэ бүхы партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй болон мэргэжэлтэдэй нангин уялга болоно.

Теэд малшад тухай, тэдэнэй культурно-ажаhуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ тухай зарим газарта ажахын хүтэлбэрилэгшэд, партийна ба бусад ниитын организацинууд үшөөл дутамагаар анхарал хандуулдаг байhаниинь гэмигэлтэй. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхоздо совхозрабкоопой түрүүлэгшэ нүхэр Герасимовай ажал хэрэгтээ тулөөраар. хойрог нобшоор хандадаг дээрэhээ малшадта, тусхайлбал, Харланай отделениин малшадта хилээмэн, ондоо продуктнууд болон эд бараанууд хаhа саг соогоо абаашагдадаггүй. Малшадые тон муугаар хангадаг баримтанууд Хяагтын, Сэлэнгын, бусад зарим аймагуудта үзэгдэнэ. Малшадые медицинскэ талаар хангалга олон ажахыда муугаар табигданхай. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, арадай гэгээрэлэй органууд малшадай hургуулида ябадаг үхибүүдые hургуулинуудай интернадуудта оруулха тухай тиимэ ехээр оролдолго гарганагүй. Колхозой түбүүдhээ холо байдаг олон хүдэлмэрилэгшэд газетэ, журналнуудые хаhа саг соонь абадаггүй, радио шагнаха, телевизионно дамжуулгануудые хараха аргагүй байдаг. Теэд эдэ бүхы асуудалнуудые ажахы бүридэ амжалтатайгаар шиидхэжэ болохо байгаа. Малшадые хангалгын түлөө үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэлгын түлөө хэдэгhээ дутуугүй ехэ эрилтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ табиха ёhотой, партиин районой комитедүүд хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

* * *

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ажахынуудай партийна организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай үмэнэ эдэ үдэрнүүдтэ оролдолго гаргаха юумэн угаа олон. Хабарай полевой хүдэлмэриие түгэсхэхэ, тарилгын хойноhоо харууhалга эмхидхэхэ; үбhэ хуряалгада хаhа саг соонь бэлэдхэхэ, техникые гуримтай болгохо, хүдэлмэриин түсэбүүдые хараалан зохёохо, кадрнуудые эртээнhээ хубаарилан табиха; паар хахалалгые түргэнөөр дүүргэхэ хэрэгтэй. Ургаса хуряалгада бүри мүнөөнhөө бэлэдхэжэ эхилхэ шухала. Үдэр бүриин хүдэлмэри эрхилхэтэй хамта колхоз, совхозуудай экономикые саашадань бэхижүүлгэтэй холбоотой холын хараата асуудалнуудые, хүдөө ажахын үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлдэ оруулха, ашаг үрэ ехэтэй болгохо, илангаяа мал ажалдахи хүшэр хүдэлмэриие оньhожоруулха асуудалнуудые шиидхэлсэхэ хэрэгтэй.

Хэхэ юумэмнай олон байнал даа.

Тиигэбэшье мал ажалай продуктнуудые бүри элбэгээр абахын түлөө тэмсэлэй асуудалые нэгэшье үдэрэй турша соо обёоронгүй гарабал, сагааруулхын аргагүй алдуу эндүү болохо байна. Тиихэдэ республика дотор хаа хаанагүй бороо хурын ороhоной hүүлээр угаа таарамжатай эрхэ байдал бии боложо, бэлшээринүүд дээрэ ногоон hайнаар ургана. Малшадай дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри шангадхаха, тэдэнэй ажал шадамараар эмхидхэхэ, табан жэлэй гурбадахи жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха гээшэ хүдөөгэй бүхы партийна, комсомолой организацинуудай, совхозуудай директорнүүдэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, хүдөө ажахын бүхы мэргэжэлтэдэй уялга болоно.

ҺАЙНААР БЭЛШЭЭҺЭНЭЙ АША

Зунай зүлгэ ногоон дээрэ үнеэд үдэр hүнигүй бэлшээгдэжэ, hүүлэй үедэ hү hаалинь эрид дээшэлбэ. Совхозой hаалишад, мал адуулагшадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ Улаан-Горхоной фермын коллектив эрхимлэжэ гараа. Эдэнэр июниин 9-дэ гүрэндэ hү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Бэлэдхэлэй пунктда 1432 центнер hүн тушаагдаа. hаалишад Нина Цыденова, Ирина Жамсаева, Ханда Цыденова гэгшэд үнгэрhэн таба hарада үнеэн бүриhөө 700 гаран литр hү hаанхай.

Мүн Центрэй фермын малшад эдэнэрhээ холо гээгдээгүй. Тус фермын коллектив гүрэндэ 1584 центнер hү тушаажа, хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн тухайгаа элидхэбэ. Фермын түрүү hаалишад Галина Бандеева, Валентина Бадмаева, Галина Гохоноева үнгэрhэн үедэ үнеэн бүриhөө 750—801 литр hү hаажа шадаа.

hаалишадай туйлаhан эдэ амжалтануудта мал адуулагшадай хубита ехэ. Улаан-Горхоной фермын мал адуулагшад Андрей Бурбаев, Баяржап Жамбалаев, Центрэй фермын—Загурдин Назмаев, Гамдулхан Асадулин гэгшэд бэлшээрээ hэлгэжэ, үнеэдээ үдэр hүнигүй адуулна.

Эдэ хоёр фермын коллектив хахад жэлэй түсэбhөө гадуур тус тустаа 330 центнер hү гүрэндөө тушааха зорилго урдаа табяад, улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

С. САШКЕНОВ,
Саяанай совхозой бухгалтер.

Түнхэн.

АРАД ЗОНОЙ ҮМЭНЭХИ ҮНДЭР ДЭЭДЭ ҮҮРГЭ

„Знание" гэжэ бүхэсоюзна бүлгэмэй съезд

«Знани» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ, академик И. И. Артоболевскиин тоосоото элидхэлэй hүүлээр, съездын делегадууд энэ бүлгэмэй шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл шагнаба. Тэрэниие комиссиин түрүүлэгшэ экономическа эрдэмэй доктор И. Д. Злобин хэhэн байна.

Съезд тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ оробо. Эгээн түрүүлэн РСФСР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент И. Ф. Образцов үгэ хэлээ. Тиихэдээ Совет Россин интеллигенци хэзээ бүхэндэ Коммунис партиин үнэн шударгы туhалагша байhан юм, байхашье гэжэ тэрэ найдуулба.

Москва городой «Знани» бүлгэмэй эмхиин правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй гэгээрэлэй министр М. А. Прокопьев үгэ хэлэхэдээ, мүнөө манай бүлгэмэй районуудай болон эхин эмхинүүд «хүдэлмэриин минута бүхэниие наринаар тоолодог болохо!» гэhэн Москвагай Ленинскэ районд гараhан үүсхэлэй шухала удхые ажалшадай коллективүүдтэ ойлгуулжа байна гээд тэмдэглэбэ.

Дам саашаа, арад зоной соёл болбосоролой дэбжэлтын ниитэ хэрэгтэ совет багшанарай оруулжа байhан айхабтар ехэ туhа нэмэри тухай М. А. Прокопьев хэлэhэн байна. Мүнөө «Знани» бүлгэмэй гурбан гэшүүн бүхэнэй нэгэниинь багша хүн юм.

Украинын ССР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ Н. Е. Сиваченко гэгшэ манай бүлгэм мүнөө уншагшадта хүндэтэй болоhон хэдэн журнал болон яhала олон ном дэбтэрнүүдые хэблэжэ гаргана гээд мэдээсэбэ. Мүнөө үедэ В. И. Ленинэй түрэhөөр зуун жэлэй ойдо бэлэдхэл тус республика дотор үдэр ерэхэ тумаа улам үргэн далайсатай хэгдэнэ. Совет сэрэгшэдэй дунда хэгдэхэ сэрэгэй патриотическа хүдэлмэридэ «Знани» бүлгэмэй гэшүүдэй идэбхитэйгээр хабаадалсажа байhан тухай Совет Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник, Армиин генерал А. А. Епишев хөөрэбэ.

Тэрэшэлэн «Знани» бүлгэмэй Минск городой эмхиин правлениин түрүүлэгшэ, философиин эрдэмэй доктор И. Н. Лущицкий, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент М. Д. Миллионщиков, Казахай ССР-эй «Знани» бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ, түүхын эрдэмэй доктор А. Б. Турсунбаев болон бусад үгэ хэлэhэн байгаа.

(ТАСС).

ТАБАН ЖЭЛЫЕ — БОЛЗОРҺОО УРИД!

Баунтын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой мал hүрэг тунга ноготой бэлшээридэ адуулагдадаг. Эндэ дүй дүршэлтэй малшад хүдэлдэг юм. Звени — ангуушан Иван Федотович Димитров 94 залуу мал даажа абаад, бэлшээриин hайнда адуулжа, тус бүрииень хоногой 900—1000 граммаар нэмээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Баунтын аймагай Соведэй депутат, звени малшан И. Ф. Димитров.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фото.

УРИДЛАБА

Гэр барилгын комбинадай коллектив абаhан уялгаяа hайнаар бэелүүлнэ. Таба hарын даабари бүхы дээрээ 8 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэй даабариие болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсожо, арга боломжоёо хараалhан байна. Мүнөө тэдэнэр абаhан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Хахад жэлэй туршада 8 мянга 382 дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада тушааха даабаритай аад, таба hара соо 12 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүдые Улаан-Үдэдэ барижа шадаа. Гэр байра бариха хахад жэлэй түсэб болзорhоо урид холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

Гэрэй детальнуудые хабсарган табидаг Иван Васильевич Чистяковой бригада даабаряа hара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Иван Петровой, Павел Власовай даадаг модошо дархашуулай бригаданууд сонхын рама, үүдэ hуулгаха, мүн ондоошье ажал түргэнөөр, hайн шанартайгаар бүтээнэ. Тэдэнэй hүүлээр ажал хэдэг штукатурщигууд, шэрдэгшэдэй бригаданууд hайн ажалаараа шалгарна.

Георгий Иосипович Песковой бригада республикынгаа барилгашадай дундаhаа үнинэй шалгарhаар. Тус бригадын гэшүүд ажалаа hайн шанартайгаар, болзорhоонь урид дүүргэдэг юм. Вениамин Янкелевич, Мартын Людц, Николай Зинченко гэгшэдэй бригаданууд ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, ехэ бүтээсэ туйлана.

Гэрэй хана, хабсаргагдамал түмэр-бетон зүйлнүүдые бүтээдэг, армаг хэдэг, перлит хүбхылгэдэг цехүүдэй коллективүүд таба hарынгаа даабариие үлүүлэн дүүргээ. Хүнгэн бетон зүйлнүүдые бүтээдэг цехэй хүдэлмэришэд коллектив соогоо түрүү hуури эзэлнэ. Тэдэнэр комбинадай дамжуулгын Улаан тугые гартаа барижа ябана. Бетон холисо бэлдэдэг, мүн хүндэ бетон зүйлнүүдые бүтээдэг цехүүдэй коллективүүд социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн харуулна.

С. АЮШЕЕВА.

...АМЖАЛТА

...А. **(Телефоноор абтаба).** ...ай ашаг шэмэ дээшэ-...үлөө тэмсэжэ, Яруунын ...Нарhатын совхозой мал-...амжалта туйлаба. Зунай ...бүриhөө 1000 литр ...мүрысөөндэ оролсоод, ...аалишад гүрэндэ hү ту-...ад жэлэйнгээ түсэбые ...22 хоногоор урид ...Түсэбэй ёhoop 490 тон-...ааха аад, 500 тонно hүн ...пунктда оруулагдаа. ...гаа түсэб май hарада дүүргэhэн хоёрдохи отделениин hаалишан энэ амжалтада ехэхэн хубитай.

Совхозой малшад июлиин 1 хүрэтэр түсэбhөө гадуур адагынь 1000 центнер hү тушаахаар хараалаа.

Республика дотороо үүсхэл гарраhан совхозоймнай үхэршэдшье амжалтатайгаар ажаллана. Тэдэнэр гүрэндөө 1012 центнер мяха тушаажа, хахад жэлэйнгээ түсэб 140 процент дүүргэнхэй.

В. КУРБАТОВ,
совхозой парткомой секретарь.

ИЮЛЬ ҺАРЫНХЯАР...

Республикымнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэришэд май hарын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэбэ. Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ, агуу ехэ багша В. И. Ленинэй түрэhэнhөө хойшо 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэн модошод май hарын түсэбhөө гадуур 5000 кубометр модо арадай ажахыда эльгээhэн байна.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай дундаhаа Ардасаанай леспромхозой коллектив түрүүлhэн зандаа. Тус леспромхозой модошод таба hарын түсэбhөө гадуур 4000 кубометр гэхэ гү, али түмэр замай 160 вагон модо бэлэдхэжэ шэрэhэн байна. Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд май hарада эршэмтэй шангаар ажаллажа, даабариhаа гадуур ехэ модо шэнэ барилгануудта эльгээhэн юм.

Хандагайн, Шулуутайн, Худанай, Хурамхаанай, Баргажанай леспромхозууд май hарын даабариие холо үлүүлэн дүүргээ.

Бага комплексно бригада, мастерска участогуудай хоорондо социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Бригада, участок бүхэнэй коллективүүд абаhан уялгаяа дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно. Хандагайн леспромхозой Наранай модо бэлэдхэлэй пунктын модошод хахад жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн тухайгаа элидхэбэ. Мүнөө тэдэнэр июлиин түсэб дүүргэжэ эхилээ.

Табан жэлые дүрбэн жэлэй туршада дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан В. И. Спиридоновой даадаг бага комплексно бригада (Хандагатайн леспромхоз) хэлэhэн үгэдөө хүрэмөөр ажаллана. Тус бригада ажахын тоосоондо орожо, запасной часть, трос, горючи гэхэ мэтые горитойгоор алмажа байнхай.

Модо шэрэдэг автомашинануудай жолоошодой дундаhаа аха дүү Александр, Владимир Кравец гэгшэдэй коммунис ажалай экипаж түрүүлжэ ябана. Хандагатайн леспромхозой эдэ түрүүшүүл хахад жэлэй даабариие мүн лэ дүүргэнхэй.

Бага комплексно олон бригада шэнэ технологи хэрэглэнэ. Ажалаа хоёр халаанда эмхидхэжэ ехэ модо отолно, шэрэнэ.

Н. ТЮРНЕВ.

„ЗНАНИЕ" БУЛГЭМЭЙ V СЪЕЗД ДЭЭРЭ
И. И. Артоболевскиин хэһэн элидхэлһээ

«Знание» гэжэ Бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ академик **И. И. Артоболевский** тоосоото элидхэл хээ.

«Знание» бүлгэмэй V съездэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй эльгээһэн амаршалгын халуун, зоригжуулхы үгэнүүд бидэ бүгэдэнэй гүн сэдьхэлые хүдэлгөө гээд тэрэ хэлэнэ.

Амаршалга дотор бүлгэмэй эмхинүүд болон гэшүүдэй, бүхы совет интеллигенциин политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар ажал ябуулгадань үндэр сэгнэлтэ үгтэнхэй, коммунис байгуулалтын мүнөө үеын шатада бэелүүлхэ бүлгэмэй хүдэлмэриин гол зорилгонууд тодорхойлогдобо.

Саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байһанайнь түлөө, манай ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө Коммунис партиин Центральна Комитедтэ танай үмэнэһөө, эрдэм дэлгэрүүлдэг хоёр миллион тоотой пропагандистнуудай үмэнэһөө халуун зүрхэнһөө баяр хүргэхыемнай зүбшөөгыт.

Бүлгэмэй зэргэдэ нэгэдэһэн совет интеллигенциин үүсхэлтэ эршэ хүсэн хадаа коммунизмын материальнотехническэ үндэһэ һуури байгуулхэ, ниитын харилсаануудые шэнэдхэн һайжаруулха, ажалшадые научна үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ талаар түүхэтэ ажал ябуулгадань партида эдэбхитэй туһаламжа хүргэхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн байгаа. Тоосоото үе соо лекцинүүдэй тоо 1964 ондо 14 миллион 595 мянга байгаа һаа, 1967 ондо 16 миллион 468 мянгада хүрэбэ.

1964—1967 онуудта бүлгэмэй гэшүүд эрдэм наукын бүхы һалбаринуудай асуудалнуудаар 60 миллион лекци уншаа. Тэдэнэйнь 40 миллиониинь гэхэ гү, али гурбанай хоёр хубинь ниитэ-политическэ темэнүүдтэ зорюулагданхай байгаа. Иимэ ургалта байха ёһотойшье һэн. Юуб гэхэдэ, мүнөө үе сагай шухалын шухала политическэ болон социальна асуудалнуудаар, Коммунис партиин шухала документнүүдээр, марксистско-ленинскэ теореор ажалшад бүри ехээр һонирходог болонхой. Ниитэ-политическэ эрдэм дэлгэрүүлгын үзэл бодолой ба теоретическэ хэмжээень дээшэлүүлгэдэ партиин XXIII съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, Агуу-ехэ Октябриин 50 жэлэй ойтой, Карл Марксын түрэһэнһөө хойшо 150 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан тунхаглагдаһан документнүүд болон материалнууд туйлай ехэ нүлөө үзүүлээ.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые ойлгуулан тараалга бүлгэмэй эмхинүүдэй гол анхаралда байгаа. Съездын материалнуудаар тансахан РСФСР-тэхи «Знание» бүлгэм 1,5 миллион, Украинын ССР-тэ —700 мянгаһаа олон гэхэ мэтэ лекци уншагдаа. Бүлгэмэй ажал ябуулгада партиин экономическа политика ойлгуулха, арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлдэ ажалшадай хүсэл оролдолгые элсүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта туһалха ябадал ехэ һуури эзэлһэн байна.

Агуу-ехэ Октябриин алдарта 50 жэлэй ой болбол оронойманай үзэл бодолой ажабайдалда гол шухала үйлэ хэрэг, пропагандые үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ түгэс хүсэтэй түлхисэ боложо үгөө һэн. Энэ үедэ Коммунис партиин теори, түүхэ болон политикын талаар, марксистско-ленинскэ философеор, политическэ экономи болон научна коммунизмаар олон миллион лекци уншагдаа. Социалис революциин илалтын түлөө, пролетариадай диктатурые тогтоохын, социалис хубилалтануудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй партиин түүхэтэ дүй дуршэл үргэнөөр харуулагдаа һэн. Советскэ Союзай гадаадын политика, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй жагсаал ба нэгэдэлэй түлөө КПСС-эй тэмсэл ходо ойлгуулагдажа байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай жэлнүүдэй үедэ совет арадай баатар габьяа болон революционно, дайшалхы болон ажалай ёһо заншал үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байһан, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы зам мүн лэ үргэнөөр ойлгуулагдажа байгаа. Ленинэй национальна политикын мандал һалбаралгада, экономико болон соёл культурые хүгжөөлгэдэ Советскэ Союзай арадуудай туйлаһан амжалтада, ажалшадые, илангаяа залуушуулые, интернациональна болон патриотическа талаар хүмүүжүүлгэдэ үсөөн бэшэ лекцинүүд болон бусад хэмжээ ябуулганууд зорюулагдаа.

Ажалаа эмхидхэхэ талаар бидэнэр урагшаа дабшахаһаа гадна, научна пропагандын үзэл бодолой ба теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ мэдээжэ хубилалта туйлаһан ушарнай алдарта ойн жэлдэ хэһэн манай ажал ябуулгын гол шухала дүн болоно гээд И. И. Артоболевский мэдүүлбэ. Олоһон дүй дуршэлдөө тушэглэжэ, тэрэнээ батадхаха шухала, манай бүхы эмхинүүдэй—бүхэсоюзна бүлгэмэй эхин эмхиһээ эхилээд, правлени хүрэтэр—хүдэлмэриие саашадань нарижуулан һайжаруулха шухала.

Бүлгэмэй ажал ябуулгын зарим тэды дутагдалнууд тушаа элидхэлшэ тогтобо. Зарим лекцинүүдэй үзэл бодолой ба теоретическэ, мүн научна хэмжээнь үшөөл доогуур байна. Эзэримдаа теоретическэ асуудалнуудые тайлбарилхадаа нарин нягтаар хандахагүй ушар гарана, һайзагуушье ябадал гарадаг, мүнөө үе сагта болоһон байһан социальна, политическэ үйлэ хэрэгүүдые марксистко-ленинскэ һургаалай ёһоор, гүнзэгыгөөр саг үргэлжэ тайлбарилагданагүй, бүлгэмэй эмхинүүдэй ябуулдаг пропаганда зарим ушарта дайшалхы, дорголхы шэнжэгүй байдаг, арадай ажахын бодото зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэй холбоогүй, ажалшадай ургажа байһан эрилтэнүүдтэ харюусадаггүй байна.

Мүнөө үеын хүгжэлтын шата тадаа капитализм болон социализмын хоорондохи үзэл сурталай тэмсэлэй эрид хурсадажа байһан шэнжэтэй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай һаяхан болоһон апрелиин Пленум онсолон тэмдэглэбэ. Иимэ эрхэ байдалда дайсанай үзэл сурталтай эбсэшэгүй тэмсэл, империализмын аашануудые шууд сэхээр элишэлхэ, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, үзэл сурталай бүхы ажал ябуулгые шангадхаха ябадал онсо удха шанартай болонхой.

Совет хүнүүдые үзэл бодолой талаар гүнзэгы этигэлтэйгээр, буржуазин сурталда эбсэшэгүйгөөр, ниитын ажабайдалай үйлэ хэрэгүүдые сэгнэхэдээ, ангиин талые харахаар. совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэдэнь партийна организацинуудта эгээн ехэ туһаламжа хүргэжэ байха гээшэ бүлгэмэй эмхинүүдэй шухалын шухала уялга мүн.

Залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ бүлгэмэй эмхинүүдэй хабаадажа байһан тушаа элидхэл дотор онсо хэлэгдээ. Залуушуулай дунда ниитэ-политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ талаар гүнзэгы удхатай, олон янзын һонирхолтой хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байхын тула бүхы арга боломжонуудаа хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ хэрэгтэй. Марксистско-ленинскэ теориие шудалхадань, ниитын хүгжэлтын орёо үйлэ хэрэгүүдые шэнжэлхэдэнь, энэ теориие шадамараар хэрэглэхэдэнь залуушуулда туһаламжа хүргэхэ шухала. Залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ элитэ эрдэмтэдые, ниитын болон гүрэнэй ажал ябуулагшадые, партийна, советскэ, ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые, соёл культурын ажал ябуулагшадые үргэнөөр хабаадуулха, ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо бэлэдхэхэ хэрэгтэ комсомолой организацинуудта эдэбхитэй туһаламжа хүргэхэ шухала.

Ажахын реформо бэелүүлгэтэй дашарамдуулан, научна пропагандын үмэнэ табигдаһан асуудалнуудта И. И. Артоболевский тогтоно. Энэ реформо олон миллион хүнүүдэй үдэр бүриин ажал хэрэг болонхой. Реформын үг удхые, экономическа байгуулалтадамнай тэрэнэй дүүргэхэ үүргые үргэн олон ажалшадай ойлгожо, манай ниитын үйлэдбэридэ байһан туйлай ехэ арга боломжонуудые ашаглалгада хүсэ шадалаа үгэхыень туйлаха гээшэ манай уялга мүн гэжэ тэрэ саашань хэлэбэ. Москва, Узбекистан, Молдави болон Татарай, Донецкэ, Новосибирскэ, Львовско болон Саратовска областьнуудай олон эмхинүүд экономическа эрдэм дэлгэрүүлгэдэ элитэ эрдэмтэдые, эрдэмтэй мэргэжэлтэдые хабаадуулжа, пропагандын нүлөөе тон ехэ болгоо. Энэнэй ашаар зарим ушарта бүгэдэ ниитын экономическа һуралсал эмхидхэгдээ. Энэ ажал һайшаагдаха ёһотой.

Соёл сурталай хүдэлмэриие һайжаруулгада, марксизм-ленинизмын агуу-ехэ үзэл сурталнуудые үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо бэлэдхэл хүсэн түгэс түлхисэ боложо үгэхэ ёһотой. Үргэн олониитэ ажалшад багшынгаа ажабайдалаар, ажал ябуулгаар, тэрэнэй мухэшэгүй теоретическэ һургаалаар бүри ехээр һонирхоно. Аман үгын ба хэблэл пропаганда болбол Коммунис парти, мүн дэлхэй дээрэ түрүүшын социалис гүрэн байгуулагша — Ленинэй туйлай ехэ түүхэтэ үүргые гүнзэгыгөөр харуулха, революционно һургаалда тэрэнэй оруулһан агуу-ехэ хубитые бүрин түгэсөөр тайлбарилха, манай орондо социализм, коммунизм байгуулхын тула, дэлхэйн ниитын хүгжэлтын үндэһэн шухала социальна, политическэ асуудалнуудые шиидхэхын тула Ленинэй теоретическэ һургаалай удха шанарые гүнзэгыгөөр тайлбарилха зорилготой.

Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ой мүнөө ябажа байһан табан жэлэй түсэбые дүүргэлтэтэй сагаараа тудаха байна. Тиимэһээ Ленинэй удэрнүүдтэ бэлэдхэлдэ манай эмхинүүд, манай бүлгэмэй бүхы гэшүүд бодото хубитаяа оруулхань тон шухала. Энэ ойдо зорюулагдан, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, ажахын болон соёл культурын байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэл дэлгэрэнхэй.

Естественнэ болон техническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ элидхэлшэ тогтоно. Научно-техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ үйлэдбэриин ашаг олзые дээшэлүүлхэ гээшэ политическэ, экономическа шухала зорилго гээд парти тоолоно. Энэ зорилгые шиидхэлгэ ажалшадай культурнотехническэ хэмжээһээнь ехэнхидээ дулдыдаха байна. Энэ ушарта научнотехническэ эрдэм дэлгэрүүлгэ болбол наука үйлэдбэри хоёрой хоорондохи холбоое бэелүүлжэ байдаг шухала һалбари мүн болоно.

Тоосоото үе соо бүлгэмэй эмхинүүд эрдэм наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые дэлгэрүүлэн тараалгада анхаралаа хандуулаа, совет наукын хүгжэлтын 50 жэлэй замые, коммунис байгуулалтада тэрэнэй туйлаһан туйлай ехэ үүргэ харуулхые оролдоһон байна. Тиихэдээ наука болон техникын туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ ябадал ниитын үйлэдбэриин ашаг олзые дээшэлүүлгэдэ, техническэ дэбжэлтые үргэдхэлгэдэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсые шэнээр дээшэлүүлгэдэ туһалха ёһотой гэжэ бүлгэмэй эмхинүүд урдаа зорилго табиһан байгаа.

Тиихын тула нэн түрүүн научна үйлэдбэриин, технико-экономическа конференцинүүд үргэнөөр хэгдээ, техническэ дэбжэлтын университедүүд, коммунис ажалай һургуулинууд байгуулагдаа. Гансахан һүүлэй хоёр жэлэй туршада 90 мянган научно-техническэ конференци үнгэргэгдөө. Тиимэ конференцинүүд Рэсэйн, Украинын, Казахай, Азербайджанай, Грузиин, Узбегэй, Киргизэй бүлгэмэй эмхинүүдтэ илангаяа олошорһон байна. Эдэ конференцинүүд эрдэмтэд болон бусад мэргэжэлтэдэй предприятинуудта ошолго пропагандын хэрэгтэ алба хэхэһээ гадна, шэнэ техникэ болон технологиие нэбтэрүүлгэдэ бодото туһаламжа үзүүлдэг байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Новаторнууд, уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой дүй дуршэлые шадамараар нэбтэрүүлэн тараалга ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын хүсэ ехэтэй эшэ үндэһэн болоно. Энэ хэрэг Татарта, Свердловско, Ленинградска, Харьковска, Куйбышевска болон бусад хэдэ хэдэн областьнуудта һайнаар табигданхай. Эндэ үйлэдбэриин новаторнуудай һургуулинууд, ажалай түрүү арга дүрын ба түрүү дүй дуршэлэй һургуулинууд хүдэлнэ. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада ажалые научнаар эмхидхэхэ, промышленностиин, барилгын болон транспортын экономикын асуудалнуудаар улам олон лекцинүүд уншагдадаг болонхой.

Гэхэ зуура, научно-техническэ эрдэм дэлгэрүүлгын хэмжээн үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэлгэдэ научно-техническэ революциин табижа байһан эрилтэһээ гээгдэнэ.

Наука болон техникэдэ залуушуулые хабаадуулха шэнэ харгы, эмхидхэлэй шэнэ арга дүрэ бэдэрхэ ябадал шухала болонхой гээд И. И. Артоболевский саашань хэлэнэ. Наука, техникэдэ дурлуулха хүдэлмэриие залуушуулай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Наука болон техникын байшангуудай дэргэдэ эрдэмэй тусхай һонирхолтой таһагуудые эмхидхэхэ тухай боломжолхо хэрэгтэй, арга боломжын байгаа һаань, научно-техническэ кружогуудые, техникэдэ дуратайшуулай конкурс болон турнирнуудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Энэ хэрэгтэ арадай университедүүдые бүри тодорхойгоор шэглүүлхэ, һуралсалай тусхай туһаламжа хүргэхэ, наука болон техникээр элдэб олон справочнигууд болон һонирхолтой литература байгуулха шухала.

Хүдөө ажахые техническэ талаар зэбсэгжүүлгэ, хүдөө ажахын ажалай индустриальна ажалда дүтэлжэ байһан ушар хүдөөдэ научно-техническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ зорилтые шэнээр табина. Колхоз, совхозуудта эрдэмтэд, мэргэжэл ехэтэй лекторнүүд, арадай ажахын мэргэжэлтэд ходо ошожо байха ёһотой. Эрдэм дэлгэрүүлгэдэ мүн хүдөөгэй интеллигенциин түлөөлэгшэд бүри эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй.

Олон миллион хүнүүдэй һонирхол татажа байһан наука болон техникын хүгжэлтын гол шухала асуудалнуудые элидхэлшэ шэнжэлжэ үзэнэ. Совет болон дэлхэйн наука дүтын сагта, мүн ерээдүйн сагта ниитын хүгжэлтэдэ туйлай ехэ нүлөө үзүүлхэ олон асуудалнуудые шиидхэжэ байнхай. Элементарна частицын физикэ тухай, электронико болон кибернетикэ тухай, химиин наука, биологи, замбуулинай асуудалнууд тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Эдэ шухалын шухала асуудалнууд заримдаа гансал мэргэжэлтэдэй ойлгохоор тайлбарилагдана гээд элидхэлшэ съездын делегадуудай анхарал хандуулна. Эрдэм наукын асари ехэ амжалтанууд тухай гансал мэдээсэл бэшэ, харин тэдэ амжалтануудые философиин талаар тайлбарилха, эрдэм ухаанай ёһоор бодомжолхо ябадалда олониитые хабаадуулха, байгаалиин хуули ёһонуудай материалис диалектикые тэдэнэй бүри гүнзэгыгөөр ойлгон абахыень туйлаха гээшэ гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Эрдэм наукын шухала асуудалнуудта, мүн научна пропагандын асуудалнуудта зорюулагдаһан теоретическэ конференцинүүдые, семинарнууд болон симпозиумуудые СССР-эй Наукануудай академи, марксизм-ленинизмын институт, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи ниитын эрдэмэй академи болон бусад научна эмхи зургаануудтай суг хамта саг үргэлжэ үнгэргэжэ байхыень И. И. Артоболевский дурадхана.

Лекцинүүдэй үзэл бодолой ба теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадал элидхэл дотор шухала һуури эзэлээ. Энэ зорилго шиидхэлгын түлхюур гэхэдэ, лекторнүүдэй кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо, бэлэдхэхэ хэрэг болоно. Эхин эмхинүүдэй, районуудай эмхинүүдэй лекторнүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхын тула ехэ юумэ хэхэ хэрэгтэй. Яахадааб гэхэдэ, эдэнэрэй хүсөөр бүхы лекцинүүдэй 80 процентнь уншагдана. Мүнөө дээрээ бүлгэмэй правлени, научно-методическа соведүүд эдэ лекторнүүдтэ үшөөл хүрэжэ шаданагүй. Элидхэлшын һанамжын ёһоор, лэдэ һургуулинууд, партийно-тэгээрэлэй кабинедүүд болон байшангууд, научно-шэнжэлгын эмхинүүд, институдууд болон эмхи зургаануудай дэргэдэ лекторнүүдэй саг үргэлжэ хүдэлжэ байдаг семинарнуудые, курсанууд болон һургуулинуудые үргэнөөр байгуулха шухала.

Орон дотороо арадай [...] дүүдэй тоо 17 мянга [...] логдоно. Тэдэнэй олонхи[...] организацинуудта эдэбхи[...] һална, наука, техникэ [...] дүй дуршэлэй туйлалт[...] жаха арга ажалша бүх[...] үгэнэ. Росси[...], Украин[...] сиин, Латвиин олон [...] экономико болон науч[...] дэбжэлтын, гүрэн ба [...] педагогическа, медици[...] университедүүдэй дүй [...] рал хандуулмаар. Гэхэ [...] университедүүдэй арга [...] үшөөл хүсэд дүүрэнээр [...] гүй.

Ажалай табан үдэртэ[...] предприятинууд болон [...] нуудай оролһоо улам[...] раһан шухала асуудал[...] дотор табигдаа. Лекци[...] дые эмхидхэлгэдэ научна [...] мые оролдосотойгоор [...] ерээ. «Знание» бүлгэмэй [...] паганда мүн лэ шэнэ шат[...] ха зэргэтэй. Тэрэнэй хэб[...] 86 миллион хэһэг боло[...] шуулда зорюулагдаһан нау[...] ратура бүри олоор гарга[...]

Манай бүлгэмэй бэхи[...] үргэнөөр хүгжэхэ тухай [...] гажа байһан туйлай [...] оролдолгые «Знание» бү[...] нүүдтэ болоһон тоосоото [...] хүдэлмэри элитээр хар[...] элидхэлшэ үгынгөө түгэс[...] бэ. Съездүүд, конфере[...] лон суглаануудай удхань [...] дэлмэринь манай эмхинүү[...] ческэ болон үзэл бодолой [...] хижэһэн тухай, соёл сурта[...] тын хүдэлмэрилэгшэдэй [...] нис партиин табиһан зори[...] бүри эршэмтэйгээр, шада[...] дүүргэхээр бэлэн байһан ту[...] шэлэн харуулаа.

Партиин политикын пр[...] нууд байха, тэрэнэй агуу[...] нуудые бэелүүлгэдэ туһа[...] сизм-ленинизмын мухэш[...] долые олониитэдэ хүргэ[...] эрдэмээр зэбсэгжүүлхэ, [...] тэй коммунизм байгуула[...] мүүжүүлхэ гээшэ хүндэтэй [...] гээд бүлгэмэй гэшүүд тоо[...]

Бүлгэмэй гэшүүд, бүхы [...] теллигенци коммунизм [...] агуу-ехэ хэрэгтэ эрдэм [...] хүсэеэ зорюулха гэжэ КПСС[...] нинскэ Центральна Комит[...] нэр найдуулнабди гээд И. И. [...] левский хэлээ.

ҮҮСХЭЛТЭЙГЭЭР, ЭДЭБХИ ТЭЙГЭ[...]

Зунай сагта ехэ һү һааха мүрысөөн аймаг дотор улам хүсэтэйгөөр ябажа байна. Энээндэ колхоз, совхозуудай түрүүшүүл жэшээ харуулна.

«Дружба» колхозой һаалишад зунай дүрбэн һарада үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха уялга абанхай. Эдэнэрэй уялтанууд аймагай бүхы һаалишадай дунда зүбшэн хэлсэгдэжэ, хаа хаанагүй халуунаар дэмжэгдэнэ.

Пограничная совхозой Хяагтын адагай, «Заря» колхозой Полкановска, Үнгэрхэйн фермын коллективүүд «Дружба» колхо[...] һоо дутахагүй байһанаа ха[...] Хүдэриин совхозой Алтайн [...] түрүү һаалишан Мэдэгма [...] нова энэ үедэ үнеэн [...] 1500 литр һү һааха зори[...] лаа табинхай.

Эдэ уялгануудай ажал[...] гаар бэелүүлэгдэхэнь лабтай [...] тэрһэн май һарада олохон [...] шад үнеэн бүриһөө 250 [...] литр һү абажа шадаһан [...] бшуу.

С. БАДМА[...]

Хяагта.

СОЁЛШОД СҮЛӨӨГҮЙНҮҮ[...]

Түнхэнэй аймагай Соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд «уран шадабаря — улад зондоо» гэһэн уряа доро хүдэлмэри ябуулна. Илангаяа тоһо, мяха, таряа талха үйлэдбэрилжэ сүлөөгүй ябаһан хүдөөгэй ажалшадые түбхын түрүүндэ хангаха, урма сэдьхэлыень үргэхэ гэһэн зорилгоёо нэрэтээ хүрэмөөр бэелүүлхэһээ һайхан хэрэг соёлшодто юун байхаб.

Малшадай үбэлэйнгөө нюрга дабажа зуһаландаа гарахаһаань урда тээ, таряашадай түлэг халуун хаһа соо заха холын нютагуудаар «Агитбригада» гэжэ бэшэгтэй машина гүйлгэдэг болоо һэн. «Восточные Саяны» колхозой Таһархайн, Таблангуудай фермэнүүдтэшье, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гурбан отделенидэшье, «Маяк» колхозой Далахайн клубташье—хаа хаанагүй агитбригадынхид халуунаар угтагдажа, юрөөлөөр үдэшүүлэгдэжэ ябаа. Гүн сэдьхэлын дорьбоотой хадалиг хоолойто Долгор Шалдушкеева буряад арадай дуунуудые һайханаар дуулажа, илангаяа олон хүнэй альга хордохоогоо. Аймагай Соёлой байшангай директор, бэлигтэ дууша Василий Бильтагуров «Түнхэнэйнгөө аялгануудаар» зоной дура булаагаа. Эдэ хоёрнай арадай дуунуудые гүйсэдхэхэ республикын конкурсдо нэгэдэхи шатын дипломдо хүртэжэ ерэһэн юм. Владимир Сысомятин бэрхэ конферансье байхынгаа хажуугаар нюдэ эльбэдэхэ номернуудые шадамараар харуулжа, харагшадые гайхуулна, хүхеэнэ. Зоя Шармашкеева, Тамара Комарда, Антонида Воронцова, Юра Меньшиков, хүгжэмшэн Михаил Московский агитбригадынгаа нэрэ хухалаагүй.

«Ерэжэ байгыт!» гэжэ ажалшад урина. Тиихэ даа, үбһэ хуряалгын үедэ агитбригадын машина отогууд дээгүүр гүйлгэхэ байха.

Тиихэдэ Соёлой байшангай драмкружок ехэ хараа түсэбтэйгөөр ажаллана. «Далда хүсэн» («Нечистая сила») гэжэ гурбан үйлэтэй хүгжэмтэ водевиль үбэлдөө бэлдэжэ гараад, аймагайнгаа түбэй хүн зондо хоёр дахин харуулһанайнгаа удаа тарилгын үедэ хүдөө тосхонуудта гараа. «Аршаан» курортын, Нилова пустынь аршаанай амарагшад, Зуун-Моринной, Шэмхын, Жэмһэгэй, Монгой ажалшад зүжэг хаража хүхиһэн байна. Илангаяа Захарай роль наадаһан Виктор Демин, мэргэшэ эхэнэрые гүйсэдхэһэн Нина Ларионова гэгшэд ёһотой артистнарһаа дутуугүй наадана. Зүжэгэй режиссер А. П. Тронов амжалтаараа урмашаад, хоёрдохи зүжэгөө—Сафроновой «Галуу[...] нэ» гэжэ зүжэг бэлдэ[...] лаа. Игэжэ драмкружо[...] һэн дээрэ арадай театр [...] наан бии.

Мүнөө уран һайханай [...] хил залуушуулай фе[...] бэлдэжэ байна. Мүн эд[...] бэлигтэн шэлэгдэжэ, [...] Арадай Республикын [...] ойн нааданда хүршэ [...] аймагта айлшалжа, хан[...] дуу, хатараа бэлэглэхэ [...]

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй [...] рюулагдажа, хүдөөгэй [...] хүдэлмэришэдэй аймаг[...] -харалган соносхогдоо[...] Энэ мэтээр бэлдахэ, хэ[...] олон.

Л. ТАШ[...]

Түнхэн.

РЕПОРТАЖ

ТАБАН БЭРХЭШҮҮЛ

Уһанай баруун бэедэ тракторай тарнигананаха абяан дуулдана. Шуугы бургааһанай саагуур юушье харагдангүй байһанаа, нэгэтэ хэйнөө улаан сеялкэ шэрэһэн «Беларусь» трактор гараад, һубагай саагуур урагшаа ябашаба.

Борбойн адагай нилээдгүй олон гектар сабшалангай дундуур татагдаһан үргэн һубатаар дүүрэн уһан мэлмэрнэ. Трактораар сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдажа байна. Луговод Чагдар Цыденович Очировтай хөөрэлдэхэдэ, урдань сабшалан һайжаруулха тухайда юушье хэгдэдэггүй байһанаа, мүнөө жэлдэ звенодонь трактор, элдэб машинанууд үгтэжэ, ехэхэн ажал хүсэлэгдэнэ.

Чагдар Цыденович Семен хүбүүнтээ, мүн Батор Цыденов гэгшэд үглөөнэй улаан наранаар лэ сабшалан дээрээ ерээд, энэ тэрэ ажал хэжэ байна. Семен тракторай рульда һуугаад, хойшо урагшаа һүндэлнэ. Ябаһан лэ газартань сагаан харгы гаргагдана.

Луговод нүхэр Очиров хэлэхэдээ:

— Борбойн адагта 20 гектар дээрэ аммиагай селитрэ сасагдаха юм,—гэбэ.

— Урдань тэрэниие хэрэглээ һэн гүт?

— Үгы... һайн лэ гэжэ дуулагша һэм.

Луговодуудай ажалыень харахада, асарагдаһан минеральна тэжээлээ агрономой заабаряар сабшаланда оруулна ёһотой. РТТ-4,2 түхэлэй сеялкээр сабшаланда сасагдахын хажуугаар, тиимэ үтэгжүүлгэ һубагай уһан соо хайлуулагдажа, газарынь уһалагдана.

Мүнөө жэлдэ луговодуудай оньһожоруулагдаһан звенодо Дээдэ-Бургалтайн отделениин ехэнхи сабшалан даалгагдаа. Бамбуудайн хүндыһөө Эрээлжэ хүрэтэр 300 гаран гектар болохо байна. Эдэ участогуудынь бүхыдөө хоёр дахин уһалагдаад, июниин 20 болотор 250 гектарынь гурбадахяа уһалагдажа дүүрэхэ.

— Уһан байбал ургасашье байха,—гээд Зэдын «Мир» колхозой Бургалтайн луговодууд хөөрэлдэдэг. Луговодуудай звеное даагша Чагдар Очиров сабшалан уһалхын тулада хэды ехэ зайгаа һубаг ханаабай татагдаһан тухай хөөрэнэ. Мүнөө хүдэлжэ байһан гурбан бэрхэшүүлһээ гадна, үшөөнэй луговодууд Лубсан-Цырен Дондоков, Банзар Бадмаев гэгшэд звенодонь хамта табан хүн ажалладаг. Оньһон техникэ жолоодожо үзөөшьегүй һаа, сабшалангые хайшан гэжэ, ямар сагта уһалхые хэнээршье заалгахагүй, дуршэлтэй луговодууд эндэ бии. Ёһотойл тэдэнэй ажал аша үрэтэй байха гэжэ һанагдахаар.

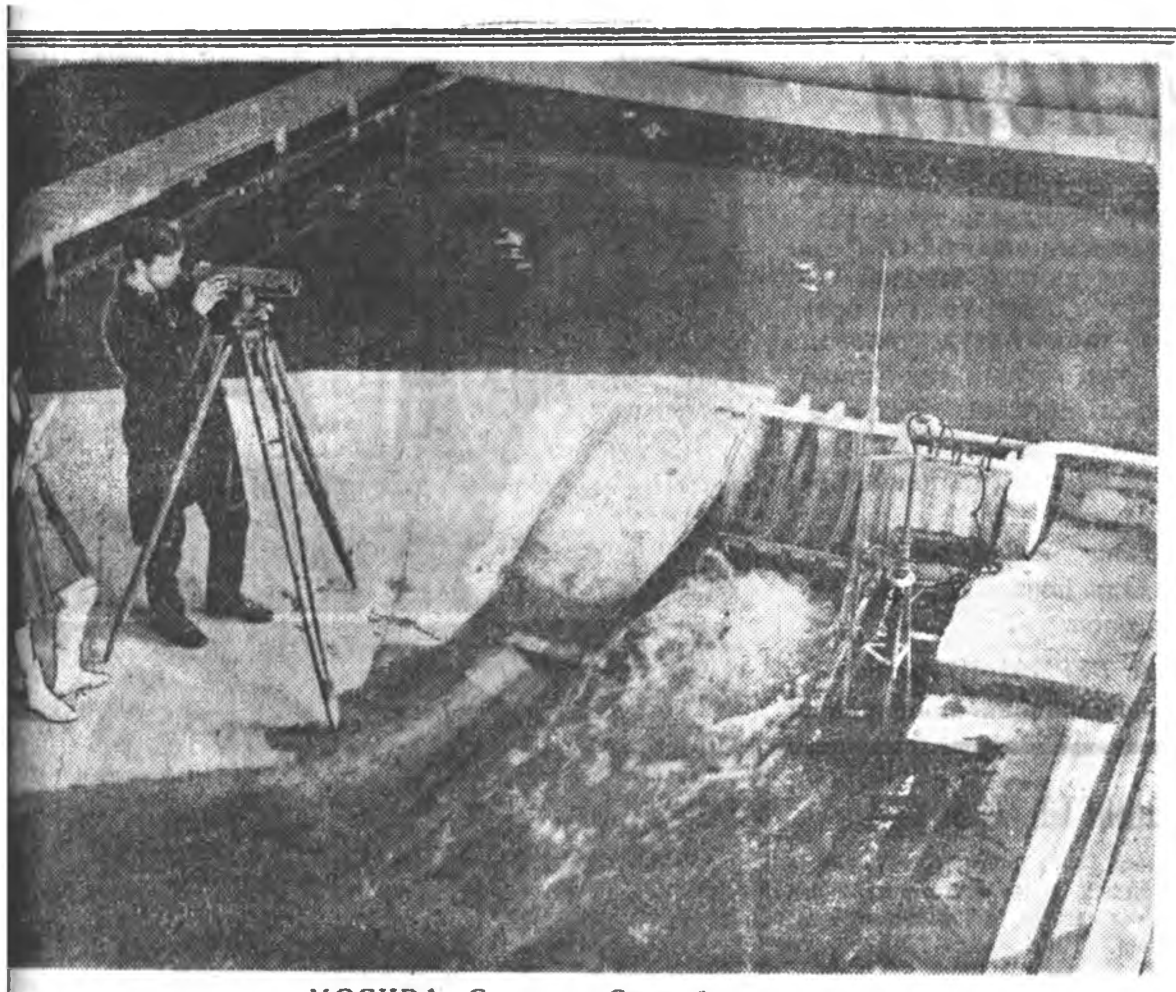
— Уһалһан, һайжаруулагдаһан сабшалан дээрэһээ гектарай адатынь 18 центнер үбһэ хуряажа абаха бэзэбди,—гээд звеное даагша Чагдар Очиров найдангяар хөөрэнэ. Энээнһээ урагша жэлнүүдтэ Бургалтайн сабшалан ямар байгша һэм? Гектарһаа 5—6 центнер үбһэ ногооной хуряагдадаг участогууд олон байгаа. Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри үнинэй ябуулагдаагүй һэн. Бургалтай горхоной хоёр хажуугаар шуты бургааһан ургажа, нилээд һайн сабшалан хороо. Урдань иимэ байгаад, мүнөө оньһожоруулагдаһан звено эмхидхэгдээд, голой сабшалан дээрэ шэбхэ зөөгдөжэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдажа, һайнаар уһалагдажа байхада, луговодууд урматайгаар хөөрэнэ ха юм.

...Борбойн адагай сабшалан дээрэ сеялкэ шэрэһэн трактор үдэр бүхэн харагдана. Эндэ табан бэрхэшүүл ажаллажа, ниитынгээ малда үбһэ ногооной баян ургаса ургуулхын тулада оролдоно. «Үбһэн байбал, мал тарган ондо ороха»—игэжэл тэдэнэр хододоо сэдьхэжэ ябадаг.

Т. ГАРМАЕВ.

Зураг дээрэ: 1. Луговодуудай оньһожоруулагдаһан звеное даагша Ч. Очиров, луговод Б. Цыденов, тракторист С. Очиров гэгшэд. 2. Сабшалан үтэгжүүлэгдэжэ байна.

МОСКВА. Советскэ Союзай ба Иранай хоорондохи хилээр гараһан Аракс мүрэн дээрэ советско-иранска гидроузелай хаалта удахагүй баригдаха. Эндэ дүрбэн пролетдой уһа адхаруулдаг хаалта, 44 мянган киловатт хүсэтэй ГЭС бодхогдохо байна. Энэ талаар «Гидропроект» гэжэ институдай научно-шэнжэлэлгын секторэй гидравлическа шэнжэлэлгэнүүдэй таһагта ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лаборантнууд Т. С. Демидова, В. М. Алексеев уһанай урасхалай түргыень шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

...рэл ...он ...торнай

...А. Молдавиин уран һай...мүүдэй эрхим коллек...фида болохоёо байһан ...й ба студентнүүдэй бү...IX фестивальда бэлэдхэ... Тэдэнэй дунда Кишинев ...Мэрцишора» гэжэ залуу...йшангай хатарай ан... Ансамблиин артист...худэлмэришэд, студент...алба хаагшадые Моск...эдэ, Казахстанда, Хара ...аздахи эрьедэ альга ...һан байха юм. Молда...цишорын» толотомо то...лан түрүүлмэ искус...ии, Гвинейн хүн зон ...на. Зураг дээрэ: Мол...дынжа» гэжэ хатарые ...» ансамбль гүйсэдхэ...

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮДӨӨГЭЙ ЭД ХЭРЭГЛЭГШЭДЭЙ ЭРИЛТЭ ҺАЙНААР ХАНГАХА

Энэ асуудалда зорюулагдаһан, партиин Буряадай обкомоор зарлагдаһан зүблөөн Улаан-Үдэдэ болобо. Эд хэрэглэгшэдэй аймагай холбоонуудай, совхозрабкооп ба сельпонуудай түрүүлэгшэнэр, партиин райкомой секретарьнар, аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэнэр, министрнүүд, худалдаа наймаанай баазануудай директорнүүд суглаанда хабаадаба.

Хүдөөдэхи худалдаа наймаа улам үргэдхэхэ, хүн зоной эрилтэ болбосон һайнаар хангаха тухай Центросоюзай Соведэй һая абаһан тогтоолые дүүргэлтэ болгохо зорилгонууд тушаа Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **А. Именохоевой** хэһэн элидхэл суглаарагшадай анхаралда табигдаһан байна.

Хүдөөгэй ажалшадай байдал һуудалай улам һайжаржа, олзо доходойнь дээшэлжэ байһаниие кооперативна худалдаа наймаанай ургалта эли тодоор гэршэлнэ. Тиин һүүлэй гурбан жэлэй туршада хүдөөдэхи худалдаа наймаанай эрьесэ орон доторнай 36 процентээр нэмээ гэхэ гү, али урдахи хэмжээнһээ хоёр дахин шахуу ехэ болоо. Манай Буряадай республикын жэшээ дээрэ абажа харабал, имагтал байгша оной 5 һарын хугасаа соо хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдтэ нёдондоной энэ хиринхиһээ 4 млн. 600 мянган түхэригэй үлүү ехэ эд бараан худалдагдаа. Бухы дээрээ республикымнай хүдөөгэй эд хэрэглэгшэдэй эмхи таба һарын түсэб үлүүлэн дүүргээ.

Хүдөө нютагуудта худалдаа наймаа дэлгэрүүлхэ талаар хүсэл оролдолгын яһалал гаргагдажа байһаниинь элитэ. Гэбэшье наймаанай гүйсэ улам хурдадхаха, эд хэрэглэгшэдые болбосон һайнаар хангаха, кооперативна бүхы эмхинүүдэй ашаг олзо ехэтэйгээр хүдэлхэ арга боломжонууд дутамагаар хэрэглэгдэнэ. Тиимэ тула хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дунданууд дээрэ зүблөөндэ хабаадагшад гол түлэб тогтоһон байна.

МАЛШАДТА—ГОЛ АНХАРАЛ

Республика доторнай хүдөө ажахыһаа абтадаг бүхы продукциин табанайнь дүрбэн хуби малай ашаг шэмэ болоно. Һү, мяха, нооһо, үндэһэ шадаал һаа ехээр абахын түлөө эршэмтэй шангаар тэмсэжэ байһан малшадай диилэнхи олонхинь колхоз, совхозуудайнгаа түб буусануудһаа холуур, малайнгаа хоол тэжээлэй, уһалууриин тала хаража, эндэ тэндэ үсөөноор таража һуудаг. Тэдэнэрэй гэр байдалай хэрэглэмжэ, тодорхойлходо эд бараанайнь эрилтэ, һайнаар хангаха асуудал худалдаа наймаашадай үдэр бүриин анхаралда байха зэргэтэй.

Гэхэ зуура, малшадые хэрэгтэй бүхы юумэнүүдээрнь нэн түрүүндэ хангаха гэһэн гурим олон газарта муугаар бэелүүлэгдэнэ. Энэ талаар илангаяа муу байдал Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Захааминай, Баргажанай аймагуудта үзэгдэнэ гэжэ элидхэл соо, мүн үгэ хэлэһэн нүхэд тэмдэглэһэн байна.

Энэ дутагдалай шалтагынь худалдаа наймаанай нютаг нютагай эмхинүүдэй нүүдэл наймаа һулаар эмхидхэһэнһээ болоно. Хэдэхэн жэлэй урдахитай жэшээгүй олон автолавканууд мүнөө аймаг бүхэндэ бии. Наймаашан, жолоошодоор харюусалга ехэтэй шударгы хүнүүдые табяад, тэдэнэрэй хойноһоо һайн хинамжа, хэрэгтэй туһаламжа үзүүлээд байбал, сельпо бүхэн холо дүтын малшадые тогтоогдомол саг соо эд бараагаар хангаха аргатай гэжэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл харуулна.

Зэдын аймагай ажахынуудай мал ажалай гүүртэ, фермэнүүд дээгүүр 12 автолавка тогтоогдомол графигай ёһоор, табан хоногто нэгэ дахинһаа үсөөн бэшээр ябана. Шухаг аад, мүнөө дээрээ зоной эрилтэдэ хүрэмөөр наймаалагдадаггүй эд бараануудай хахадһаа ехынь малшадта абаашажа худалдана.

Нүүдэл наймаа һайнаар ябуулха хэрэгтэ автолавкануудһаа гадна, ондоо түхэлэй худалдаа, жэшээнь, наймаалагшагүй ларёк хэрэглэхэ шухала байһан тухай зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ.

Эд хэрэглэгшэдтэ, пайщигуудтаа эгээл дүтын эмхи—сельпогой мэдэлдэ автолавкануудые байлгабал, малшадай хангалга һайжарха һэн ха гэжэ үгэ хэлэһэн олон нүхэд һанамжалаа. Сельпогой хүтэлбэрилэгшэдэй хинамжаһаа гадна, нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай хиналта доро автолавкануудай хүдэлмэри ябуулдаг болохо шухала байна гэжэ дурадхагдаа.

Нүүдэл наймаанай эмхидхэл али болохоор һайжаруулжа, малшадай эрилтэ жэлэй ямаршье сагта дүүрэн хангаха гээшэ худалдаа наймаашадай нангин уялгань мүн гэжэ зүблөөн онсолон тэмдэглээ. Тэдэнэрэй үдэр үдэрэй хэрэглэмжэдэ хайхарамжагүйгөөр хандаһан бишыхан ушар эрид шууд шүүмжэлэгдэхэ, эндэ зэмэтэй хүнүүд хэһээгдэхэ зэргэтэй.

ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ БААЗА БЭХИЖҮҮЛХЭ

Энэ асуудалда зүблөөндэ хабаадагшад мүн лэ ехэхэн анхарал хандуулаа.

Һүүлэй үедэ кооперативна эмхинүүд шэнэ магазин, складуудые, столовонуудые баридаг болоо. Жэшээлэ, Сэлэнгын аймагта ганса үнгэрһэн жэлдэ 8 магазин, 1 столово, 2 гараж баригдаһан, аймпотребсоюзай түбэй баазын складууд һэльбэгдэн заһагдаһан, халуун уһаар дулаасуулагдадаг болоһон байна.

Тиин саашадаа шэнэ барилга хэхэдээ, тогтоогдомол проект баримталха шухала. Центросоюзай эрилтын ёһоор бишыхан магазин, столовонуудые барихагүй гэжэ тогтоогдоо. Тиин хоёр наймаалагшаһаа олон хүнэй хүдэлхэ магазинай, 50 хүнһөө үсөөн бэшэ зоной нэгэ доро һуугаад эдеэлхэ столовын проект баримталан, саашадаа шэнэ барилга хэхэ зорилго табигдана. Аймагай түб тосхонуудта, мүн бусад томо һууринуудта худалдаа наймаанай предприятинуудые нэгэ газар бодхохо хараа түсэб саашадаа бэелүүлэгдэхэ болоно. Худалдаа наймаанай тиимэ түб юунһээ бүридэхэ ёһотойб гэхэдэ, тэндэ универмаг, гастроном, столово баригдаха зэргэтэй. Эдэ предприятинуудай бэе бэеһээ холо бэшээр, архитектурын талаар һайн бодомжотойгоор баригдаад байхада, худалдан абагшадта холо ябалтагүй, нэгэ газарһаа хэрэгтэй юумэеэ абаха аятай арга олгогдохо, магазин, столовонуудта теплофикаци, канализаци оруулхада, бага гарза гараха байна.

Худалдаа наймаанай иимэнүүд түб Кабанскда, Турунтайда, Загарайда һаяар баригдахаар түсэблэгдэнэ.

Шэнэ барилга хэхэдэ хэрэгтэй материал дутаалдадаг тухай зүблөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд дурдаа. Буркоопсоюзай барилгын управленидэ үзэгдэдэг дутуу дунданууд тушаа шүүмжэлэл хэгдээ. Капитальна барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөриие зүбөөр хэрэглэхэ, бодхожо байһан магазин, столовонуудые һайн шанартайгаар, түргөөр түгэсхөөд, шэнэ барилгада орохо шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

НАЙМААШАДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Түсэблэлгын шэнэ гуримда худалдаа наймаанай эмхинүүдэй орохо бэлэдхэл тушаа ехэхэн хөөрэлдөөн болоо. Июлиин 1-һээ столовонууд, жэлэй түгэсэтэр бусад худалдаа наймаанай предприятинууд экономическа урмашуулгын, түсэблэлгын шэнэ гуримда орохо түсэбтэй.

Эд бараанай эрьесэ ба гарза ориг хоёроор лэ шэнэ гуримда ороһон предприятинуудта дээрэһээ түсэб үгтэхэ байна. Наймаанай гаргаша, салин хүлһэнэй хэмжээ болоод бусад даалгабари худалдаа наймаанай эмхинүүд өөһэдөө тодорхойлхо юм. Тиимэ тула нэн түрүүндэ аймпотребсоюз, сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд экономист, бухгалтернуудһаа эхилээд экономическа эрдэм һуралсалаа дээшэлүүлхэ, гаргаша хямдаруулха, олзо ехэдхэхэ хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэдөө һургаха уялгатай болоно.

Шэнэ гуримаар ажалаа ябуулха хэрэгтэ эмхитэйгээр шэлжэн орохын тула һайн бэлэдхэл ябуулха тушаа элидхэлшэ нүхэр Именохоев, үгэ хэлэһэн нүхэд дэлгэрэнгыгээр тогтоо тодорхой хэмжээнүүдые дурадхаба.

Хүн зоной үдэр бүри хэрэглэдэг зүйлнүүдые 70—80 процент хүрэтэр самообслуживаниин ёһоор ойрын 2—3 жэлэй туршада худалдадаг болохо зорилго кооперативна эмхинүүдэй урда табигдана. Гэхэ зуура, наймаа хэхэ түрүү арга зарим газарта, жэшээнь, Баргажанда тон һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Хүнүүдэй хэрэгтэй юумэеэ өөрөө үзэжэ абаха арга хаа хаанагүй үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала. Энэ хүдэлмэриин һайнаар ябуулагдахын тула наймаашадай кадрнуудые һургаха, хүмүүжүүлхэ, шэнэ хүдэлмэрилэгшэдые илангаяа залуушуулай дундаһаа дэбжүүлхэ хэрэгтэй. Наймаашадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхын зорилгоор курс, семинарнуудта эльгээхэ, бригадна аргаар хүнүүдые һургаха болоно. Һургуули-столово һургуули-магазин байгуулжа, тэндэ шэнэ хүдэлмэрилэгшэдые һургаха ябадал ехэ һайшаалтай.

Худалдаа наймаанай амжалтатайгаар ябаха, хүн зоной эрилтэ һайнаар хангаха зорилго һайн кадрнуудһаа дулдыдадаг байһан тула, магазин, столово, склад бүхэниие шударгы бэрхэ, үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха тон шухала байһаниинь зүблөөн дээрэ тусхайтаар тэмдэглэгдээ.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Модогоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, хүдөөгэй худалдаа наймаашадай урдахи зорилго тушаа тодорхойгоор тогтоо.

Ц. ДУГАРОВ.

...ОДОЖО ҮЗЭХӨӨР БОЛОО

...үдынгөө хоол барижа ...? Бишни ошожо, эдеэ...,—гэжэ нэгэ жолоошон ...шадаба.

...ээндэ хахад час байжа ...эдэнииньшье гэжэ яяр ... тэрэнь гараараа занга...

...ана гүш даа. Аппети...лгаал даа,—гээд жо...забагүй.

...ш даа. Эдеэлээд үзэхэ...ш...

...н машинаараа столово ... Үдын хоол барихаяа ...йшье столово тээшэ ...рзанда гээшэ һэн ха. ...вхоз ерэхэдээ столово... юм. Яһала гэмгүйгөөр ...эг байгаа бэлэй. Теэд ...р нүхэдэй хөөрэлдөөн

...э ерэһэн хүн зон үүдэ ...н. Бүгшэм халуун. Ха... нэгэн газаашаа гара...шье хахад час шахуу ...йшье гэжэ эдеэлбэбди. ...удалаар хэлээгүй. Хо...итай һула шүлэниинь ...үй. Мяханиинь сула дабһан. Тэрэ саанаа гутажа хүхэршэһэн. Шүлыень халбагадаа болоод, мяхыень орхёодшье гараха хүнүүд бии. Шараһан үндэгэчиинь хэлэндээ хүргэшэгүй дабһатай, комподынь сула уһан. Комподой гурба, дүрбэн лэ хальһан хээтэй. Ондоо юумэ захихаһаа наана, дахин ерэжэ эдеэлхэшье дуран һалагдаба.

Хүн зоной сүлөөрһэн хойно һонирхохо гэжэ бодогдоо һэн.

Ахалагша тогоошон Евдокия Авдеевна Филатова ажалда ороһоор оройдоол нэгэ һара болоһхой. Хаана, ямар тусхай һургуули гараа һэмта гэжэ асуугдаа. Теэд нүхэр Филатова эдеэ хоол бэлдэлгын талаар ямаршье һургуули гараагүй байшаба. Магазинай наймаашан байтараа болёод, гэртээ ажалгүй һуутарни, ахалагша тогоошон боло гэһэн дурадхал оруулаа гэжэ ойлтуулба.

— Намайе юундэшьеб тогоошоноор табиһан юм, өөрөө ойлгоногүйб. Ехэл хүшэр байна. Минии урда тээ ахалагша тогоошоноор Каплан хүдэлһэн юм. Үни удаан хүдэлһэн, одоол тэрэмнай бэрхэ хүн гээшэ һэн. Баян дүй дүршэлдэнь ядахын сагта нэгэшье һарын туршада һураһан байгаа һаам, юрэдөө, ехэл һайн байгаа даа. Теэд тиигдээгүйнь халагтай. Гэртээ хайшан гээд эдеэ бэлдэдэгбиб, тиимээр лэ шанана гээшэб. Шадалаараал бологдоно. Яахабши, —гээд Филатова гараа дэлгэбэ.

Тус столоводо гурбан тогоошон, нэгэ буфетчица хүдэлнэ. Үдын эдеэлэлгэнэй болоходо илангаяа тухашарагдадаг. Юуб гэхэдэ, зон олон суглардаг. Тиихэдэнь гурбан хүн хүшэхүрэнэгүй. Ямар муугаар эдеэ бэлдэнэбта гэхэ зон олон. Нина Виноградова аяга табаг угаадаг. Баһал һаянай хүдэлнэ, зарим нэгэн зоной гомдол дуулакдаа, хойшо урагшагүйгөөр хараал табижа, хүмүүжэл багатай, һургаалгүй байһанаа абаһаар харуулна. Буфетчица Москалева нэгэ бага сүлөө орожо, хүнүүдэй үсөөрхэлөөр гүйдэлөөр ошожо хартаабха арилгана.

— Хүнэй үсөөн һэн хойно хайшан гэхэбши даа. Хоёр тээшээл хүдэлхэ баатай бологдоно, — гэжэ дуратай дурагүй харюу үгөө. Эдэ бүхы асуудалаар Түгнын совхозрабкоопой түрүүлэгшэ Мүнхэ Найданович Батуевта хандагдаа һэн.

— Мүнөөдэр лэ ажалдаа гарабаб. Һара хахад шахуу үбдөөб. Энэ үе соо хамаг юумэн хуу урбашаһан байбал. Мэргэжэһэн тогоошониие эреэ һэмди. Теэд эльгээнэгүйл даа. Столовоёо хаажархихын аргагүй, мүнөөдөө иигээд лэ байнабди,—гэжэ нүхэр Батуев харюу үгэбэ.

Энэ хэлэһэн дээрэһээнь тобшолжо үзэхэдэ, үшөөл яаранагүй янзатай.

«Эрдэм» совхоз дээрэ Түгнын совхозрабкоопой мэдэлэй пекарни бии юм. Энэ пекарни «Одон» совхозой хүдэлмэрилэгшэдые хангадаг. Май һарын һүүл багаар Хүсөөтэ, Шэнэһэтэ нютагай зон гурба-дүрбэн үдэрэй турша соо хилээмэ хүлеэгээ.

— Пекарниин пеэшэн заһагдажа, эды удаан саг соо хилээмэ барюулаагүйбди,—гэжэ Мүнхэ Найданович харюусаба.

Дээрэ дурсагдагша эдэ дутагдалнууд тухай һайн мэдэжэ байбашье, Түгнын совхозрабкоопой хүтэлбэрилэгшэдэй зохихо, таарамжатай хэмжээ абахаяа яарадаггүйнь бүришье гайхалтай.

Ц. ХАМАЕВ.

«Дальтелефильм» студиин коллектив В. Киршонэй пьесээр «Хилээмэн» гэжэ хоёр серитэй фильм табижа эхилбэ. **ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** шэнэ фильм буулгажа байһан нэгэ үе харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

...ҮН ЖЭЛЭЙ ОЙН ДҮНГҮҮД БАЯСХАЛАН ТҮРҮҮЛХЭЭР БЭШЭ БАЙБА

...юниин 1-дэ яһала ехэ... эхилээ. Энэ үдэр Ман...расхаалай самбар нээг... Үдын хойно олониитын ...ай суглаан боложо, тэ...ремьер-министр Вильсон, ...ред-юнионуудай конгрес...а секретарь Вудкок бо...э хэлэһэн байна.

... тред-юнионуудай кон... жэлэй ойдо энэ һайндэр ...н байгаа. 1868 оной ...Манчестертэ тиихэ үеын ...ститудай байшан бай... городой худалдаа най...жын байдаг гэр соо ...рофсоюзуудай нэгэдэхи ...э. Англиин тред-юнио...367 гэшүүниие түлөөл...гат тэрээн дээрэ байһан ...өө эрхые хамгаалха зо...дэлмэришэдэй хамтын ...ые эмхидхэхын тулада ...эдэ анха түрүүн зарлаг...юзуудай энэ ниитэ-на...ъезд Британска тред...конгресс гэжэ нэрлэгдээ ...не зэргэдэ 9 миллион ша... нэгэдүүлдэг Англидахи энэ тон томо профсоюзна нэгэдэл Британска тред-юнионуудай конгресс (БКТ) гэһэн мэдээжэ нэрэеэ зүүһэн зандаа үлэһэн байха юм.

Үнгэрһэн зуун жэлэй турша соохи Англиин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэ тухай өөрынгөө ойдо зорюулан БКТ-гэй хэблэн гаргаһан ном соо хөөрэгдэһэн байна. Үнгэрһэн сагай олон алдарта хуудаһанууд тухай тус ном һануулжа үгэнэ, ном соохи элдэб олон зурагууд Англидахи «промышленна революциин», «1887 оной ноябриин 13-най «шуһата воскресени» —Лондондо хүдэлмэригүйшүүлэй полицитай тулалдаһан, 1889 ондо Англиин докернуудай забастовко хэһэн ба бусадшье үе сатые харуулан һануулжа үгэнэ.

Үнгэрһэн сагай ангиин тэмсэлтэй БКТ-гэй удаадахи түүхые зэргэшүүлэн харахада, тэрэнь тиимэ ехэ һонирхолтой бэшэ, бирагүйхэн байха юм. Британска тред-юнионуудай конгрессэй үдэр бүриин хэрэгые удахагүй гартаа абаһан олониитэһээ таһаржа, тусгаар байдалда өөһэдыгөө табиһан бүлэг хүдэлмэришэд, профсоюзна түлөөһэтэйгөөр хүдэлдэг ноёдууд Англиин хүдэлмэришэн ангиин тус тус бүлэгүүдэй имагтал экономическа аша туһые хамгаалха политика бэелүүлдэг болоһон байгаа. Тиихэдэ колони ба дулдыданги оронуудые мүлжэһэнэйнгөө ашаар Англиин буржуази «өөрынгөө» хүдэлмэришэн ангиин онсо байдалда ороһон хубида «баян бардамаар» хандаха арга боломжотой байһаниинь нүлөө үзүүлһэн байна бшуу. Баруун оронуудай капиталистнуудай оролдолгоор өөрынгөөл хара амиие харадаг, һэшхэлгүй, хомхой хободог, империалис һанал бодолтой, империализмда бэеэ худалдаһан, империализмын забхайруулһан хүдэлмэришэдэй тусгаар хүсэтэ профессионалис бүлэг бии болоо тэжэ В. И. Ленин заагаа һэн.

Британска тред-юнионуудай конгрессэй 100 жэлэйнгээ ойдо «бирагүйхэн» амжалтатайгаар ерэһыень Англида мүнөө боложо байһан ушарнууд тусгаар онсолон тэмдэглэжэ үгэнэ. Эндэ профсоюзууд хамтын гэшүүнэй эрхэтэйгээр лейборис партида үнинһөө хойшо орожо, тэрэнэй үндэһэн һууринь болодог, ажал ябуулгаяа хэхынь тулада мүнгэ зөөреэр тэдхэдэг юм.

Зүгөөр лейборис правительство имагтал Англиин ээзд баяшуулай, уласхоорондын финансово-промышленна капиталай аша туһада тааруу, хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалые муудхаалгада, аргагүй ехэ оролдолгоор хүдэлмэришэдэй дайшалан абаһан профсоюзна эрхэ сүлөөе хизаарлалгада шэглүүлэгдэһэн экономическа политикые мүнөө бэелүүлнэ. «Сэнгүүд ба олзо доходууд» тухай хуули мэнэ һаяхан парламентда зүбшөөн хэлсэгдээ. Үнэ сэнгэй таһалгарлагүй хүндэржэ байгаашье һаань, ажалшадай салин хүлһэ жэл хахадай турша соо нэмээхэгүй, өөһэдынгөө эрилтэнүүдые дэмжэхын тулада забастовконуудые хэһэн тиимэ профсоюзуудые сүүдээр мүрдэн хэһээхэ, ехэ хэмжээнэй ялада унагаахa гэжэ тус хуулияар хараалагдаһан байна.

Правительствын мүнөөнэй экономическа хараа шугамые «сэнгэй ба олзо доходуудай» политикыень үнэнлөө БКТ-дэ ородог ба ородоггүйгүй бүхы профсоюзууд буруушааһан байха юм. Гэбэшье баруунай үзэл баримталдаг хүтэлбэритэй БКТ энэ хараа шугамда эсэргүүсэн, эрид шангаар тэмсэжэ шадаагүй. Правительствын гадаадын политикын орон дотор хүндэгүй болоһон хубиие—Вьетнамда Америкын хэжэ байһан дайн байлдаае үгэ дууламгайгаар һайшаалгыень БКТ-гэй Генсовет дэмжэдэг. Генсоведэй иимэ хараа бодол өөрынь нэрэ хүндые Англиин хүдэлмэришэдэй дунда унагаана.

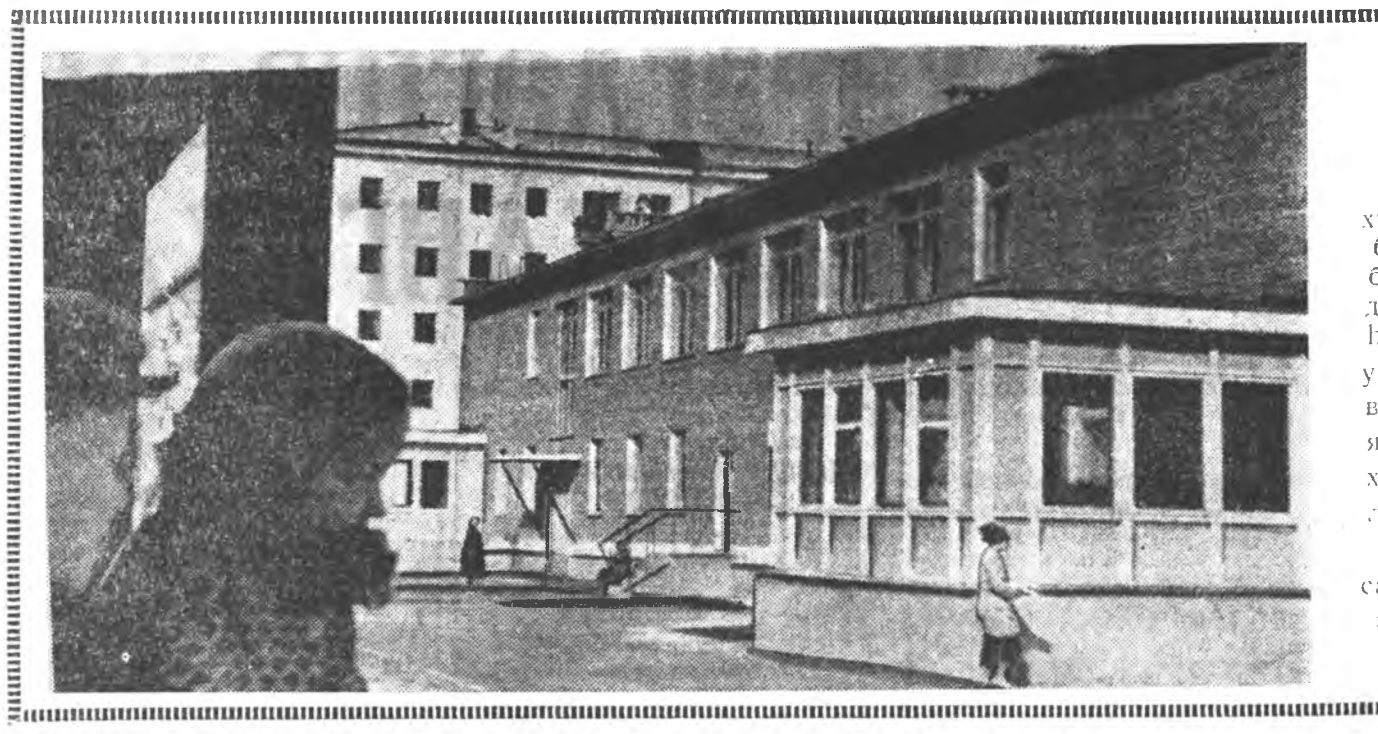
Британска тред-юнионуудай конгресс «Англиин профсоюзна хүдэлөөнэй национальна центр болоно» гэһэн мэдээнүүдые тусхай тайлбаринууд уншагшадта дуратайгаар дуулгадаг байна. БКТ-гэй 100 жэлэй ойдо зорюулан гаргагдаһан тайлбари соо Англиин информациин Центральна управлени иигэжэ мэдүүлнэ. Британска тред-юнионуудай конгресс 170 шахуу тус тус профсоюзуудые ба профсоюзна Федерацинуудые нэгэдүүлдэг; мүн лэ энэ мэдээнэй ёһоор Англидахи профсоюзай бүхы гэшүүдэй 90 процентыень түлөөлдэг 350 шахуу профсоюз БКТ-дэ сэхээр гү, али далдаар талархадаг юм. Ёһо тэдысэ абажа харабал, эдэ статистическэ мэдээнүүд зүбшье байжа магад лаа. Тиихэ зуураа, информациин Центральна управлени эндэ тон «дутамагаар хэлэжэ», бодото байдалые хазагайруулна.

1920 ондо, 100 жэлэйнгээ ой тээшэ замаа хахадлан алдажа ябахадань Британска тред-юнионуудай конгресстэ 6,5 миллион үлүүтэй хүниие өөһэдынгөө зэргэдэ нэгэдүүлдэг профсоюзууд ородог байгаа. Өөрынгөө зуун жэлэй хоёрдохи хахадта БКТ хоёр миллион 250 мянга тухай хүнөөр өөрынгөө зэргые ургуулһан байна. Тиихэдэ ороной хүдэлмэришэдэй тоо мүнөө 25 миллион хүн болоһон байха юм. Олон миллион хүдэлмэришэн профсоюзуудта оройдоошье нэгэдээтүй гү, али БКТ-дэ орохые хүсэдэггүй, өөһэдынгөө эрхын түлөө бэеэ даагаад тэмсэбэл дээрэ гэжэ тоолодог профсоюзуудта нэгэдэһэн байдаг. Энэ хадаа гол түлэб бага салин абадаг, олонхидоо мэргэжэлгүй хүдэлмэришэд, адли ажал хэһэнэй түлөө эрэшүүлтэй адли түлөөһэ абаха ябадал Англида түйлажа шадаагүй эхэнэрнүүд болоно.

Англиин томо профсоюзуудай нэгэнэй—Научно-техническэ ба захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдэй ассоциациин генеральна секретарь Клайв Дженкинс БКТ-гэй ажал ябуулгые шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлһэн статья «Санди телеграф» гэжэ газетэдэ һаяхан толилходоо, доро дурсагдаһан ушарта анхарал хандуулһан байна. Англида 15 миллион шахуу хүн оройдоошье өөрын зөөригүй гээд тэрэ бэшэһэн байна. Нүгөөдэ 15 миллион хүниинь Англиин баялигай оройдоол 17 процентые эзэлнэ. Зүгөөр баялигуудай 83 процентые бүхөөр барижа байһан хүн зоной 10 процентнь тэдэниие зонхилжо байдаг. Иимэ байдал баялигуудые революционно ёһоор шэнээр хубаарилгые дэлхэй дээрэхи тон үнинэй профсоюзна хүдэлөөнэй бэелүүлжэ шадахагүй байһыень харуулна гээд Дженкинс ажаглалта хэнэ. БКТ-гэй ажал ябуулгын гү, али үнэндөө юуш хэнгүй байлгын иимэ ушарнууд БКТ-дэ омогорхохо үндэһэ баримта олгоногүй гээд Клайв Дженкинс онсолон тэмдэглэнэ. Тэрэнэй һанамжые БКТ-гэй зуун жэлэй ойтой тохёолдоһон бэрхэтэй үедэ Англиин профсоюзна хүдэлөөнэй тон олон гэшүүдынь зүбшөөнэ.

Е. ПАВЛОВ,
ТАСС-ай корреспондент.

Лондон.

ШЭНЭ САД-ЯСЛИ

Улаан-Үдын Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ проспектдэ хүүгэдэй шэнэ сад-ясли баригдажа, ашаглалгада тушаагдаба. Тэрэнние локомотив-вагон заhабарилгын заводой ОКС-ын барилгашад бодхооhон юм. Үнгэрhэн пятницада заводой хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүд hаруул hайхан шэнэ саадта ороhон байна. Эндэнь хүүгэдэй наадаха таhалганууд, столово, унталгын тусхай таhалганууд бии юм. Мүн сад-яслиин веранданuудта үхибүүд наадаха, амарха аргатай. Энэ сад-яслида хамта дээрээ 140 үхибүүд байха юм. Энэнь ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүдэй 11-дэхи эмхи зургааниинь болоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Ашаглалгада hая тушаагдаhан сад-ясли. 2. Шэнэ онтохон шагнахада hонин даа. 3. Сад-яслида үхибүүдэй нааданхайнууд олон.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин коммюнике

ХАНОЙ, июниин 11. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командовани hүүлэй үедэ болоhон шанга доботолго соогуур Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй болон арад зоной туйлаhан илалтанууд тухай энэ оной июниин 5-да долоодохи тусхай коммюнике тунхаглаhан байгаа гэжэ ВИА агентство үсэгэлдэр дамжуулна.

Тиихэдээ энэ оной гансахан май hара соо Урда Вьетнамай патриотическа хүсэнүүд дайсанай 72 мянган солдадуудые хүлhөөнь буулгаба, мүн тэрэ тоодо Американ болон тэрэнэй туhамаршадай 32 мянга шахуу солдадууд оролсоно, — гэжэ коммюнике соо хэлэгдэhэн байна. Баhа дайсанай мянга гаран олон янзын самолёт буудажа унагааhан ба газар дээрэ байхадань үгы хэhэн, 2100 элдэб дайшалхы машинануудые, тэрэ тоодо 1200 танк болон хуягта транспортёрнуудые үгы хэhэн, 120 сэрэгэй катер уhанда шэнгээhэн гү, али галдаhан, 230 ехэ буу бута сохиhон байха юм.

Тэрэшэлэн Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй 1968 оной январиин 31-hээ майн 31 хүрэтэр 4 hара соо туйлаhан амжалтанууд тухай коммюнике соо хэлэгдэнэ. «Освобождение» агентствын дамжуулhанай ёhоор, энэ үе соо Урда Вьетнамай патриодууд дайсанай 295 мянган солдат болон офицернүүдые, тэрэ тоодо Американ болон тэрэнэй туhамаршадай сэрэгүүдэй 104 мянган солдадые хүлhөөнь буулгаhан, 3850 элдэб самолёдуудые буудажа унагааhан, мүн аэродромууд болон баазанууд дээрэнь үгы хэhэн. 4 мянган танк болоод хуягта транспортёрнуудые бута сохиhон, 470 сэрэгэй катер уhанда шэнгээhэн байгаа.

ОАР-ай АГААРАЙ ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ ХЭРЭГ ШЭНЭЭР ХАРАЖА ҮЗЭЛГЭ

КАИР. (ТАСС). Нёдондо июнь hара соо Израилиин эзэрхэг түримхэй доботолго хэхэ үедэ ОАР-ай зэбсэгтэ хүсэнүүдые хохидолдо оруулhан харюусалгагүй ябадалай түлөө гэмнэгдэhэн Египедэй армиин сэрэгэй хүсэнүүдэй урдын хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг Каирта сэрэгэй дээдэ трибунал шэнээр хаража эхилээ. МЕН агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, урдань агаарай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалагша байhан авиациин маршал Мухаммед Сидки Махмуд, генералнууд Гамаль Ад-Дин Афифи, Абдель Хамид Эд-Дагиди ба Исмаил Лабиб гэгшэд сүүдлүүлжэ байгаа юм.

Энээнэй урда тээ болоhон сэрэгэй трибунал Махмуд Сидки гэгшые 15 жэлдэ, Лабиб гэгшые 10 жэлдэ түрмэдэ хаахаар, нүгөөдэ хоёр сүүдлүүлэгшэдые зүбтүүлхэ гэжэ шиидхэhэн байба. Тиигээд иимэ хүнгэн шиидхэбэриие тус ороной олон ондоо газар нютагуудаар ажалшадай буруушааhан дээрэhээ, ОАР-ай сэрэгэй министр Мухаммед Фавзи тус трибуналай шиидхэбэриие болюулаад, гэмнэгдэгшэдэй хэрэгые шэнээр хаража үзэхэ гэhэн байгаа.

Парижда студентнүүд полицитай тулалдаба

ПАРИЖ, июниин 11. ТАСС-ай корреспондент **Ю. Пономарёв** иигэжэ дамжуулна: Франциин ниислэл хотодо полициинхидтай студентнүүдэй шангаар тулалдаhан ушар болоhон байна.

Латинска кварталда бүхэли hүнииндөө хүнүүдэй өөhэдөө хэhэн бомбонуудай тэhэрхэ абяан сууряатан дуулдаhан, модо шулуугаар шэдэhэн, автомашинануудаар болон hунгуулиин урда тээхи плакат хадаhан хабтагайнуудаар баррикада түхеэрhэн байна. Полициинхид студентнүүдтэй тэмсэхын тулада шиидам барижа ороhон, мүн нёлбоhо адхаруулдаг газтай гранатануудые хаяhан байгаа.

Париж шадар Меланда болоhон студентнүүдэй митингые полициинхидэй тараан намнаха үедэ тэрээндэ хабаадагшадай нэгэнэйнь алуулhан тухай мэдээсэлэй абтамсаар үсэгэлдэр үдэшэлэн тус жагсаал боложо эхилээ hэн.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН САДНАhАА

Гэмтэ муухай дайнда хабаадахаhаа арсана

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Вьетнамдахи дайн сэрэгые буруушаажа, сэрэгэй алба хэнхаар, түрмэдэ hуугаа hаа дээрэ гэжэ тоолодог хүнүүдэй тоонь США-да улам олон боложо байна. Мүнөө үедэ сэрэгэй алба хэхэhээ арсаhанай түлөө 756 хүн түрмэдэ хаагданхай. Энэ хадаа 1947 онhоо хойшо үзэгдөөгүй олон болоно.

Вашингтон пост газетын бэшэhэнэй ёhоор, Вьетнамдахи дайн байлдаае США-гай правительствын ехээр шангадхажа эхилhэнhээ хойшо 1965 оной июль hараhаа эхилээд сэрэгэй албанhаа хулжаhан хүнүүдэй тоо тон олон болонхой. Хуулиин ёhоор, сэрэгэй албанhаа арсаhанай түлөө табан жэлдэ түрмэдэ хааха, 10 мянган доллар мүнгэн яла тохохо болоно.

СССР-эй туйлалтанууд хүнүүдэй сэдьхэл баясуулна

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Советскэ Союз хадаа дээдэ мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые болон эрдэмтэдые hургажа бэлдэхын талаар Холбоото Штадуудые холо ахижа гараа гээд «Норт Америкэн Рокуэлл Корпорейшн» гэдэг нэгэдэлэй вице-президент Джон Мур hаяхан Советскэ Союз ерээд ошохоло мэдүүлhэн байна.

Советскэ Союзай технологическа туйлалтанууд бүхы дэлхэй дээрэхи хүн зоной сэдьхэл баясуулна. Советскэ Союз доторхи наука техникын бурьялан хүгжэжэ байhан ушар хадаа бүхы дэлхэйдэ, илангаяа хүгжэжэ байhан гүрэнүүдтэ hайн нүлөө үзүүлнэ, мүн үзүүлхэшье юм гэжэ Джон Мур хэлээ.

Хүнүүдые алалгын уршагта тоонууд

ВАШИНГТОН, июниин 11. ТАСС-ай корреспондент **В. Петрусенко** иигэжэ дамжуулна:

Роберт Кеннедиин алуулhанай hүүлээр, орон доторнь хүсэрхэлгын аашануудай олошоржо байhан ушар шалтагааниие мэдэжэ абахын тулада байгуулагдаhан комиссиин гэшүүдтэ хандажа Америкын ёhо заншалнуудые, . институдые, соёл культурые, хуули ёhонуудые hайса хаража үзэхыень президент Джонсон уряалба. Үсэгэлдэр Сагаан байшанда энэ комиссиин гэшүүдэй үмэнэ Джонсон үгэ хэлэхэдээ, США-да хүнүүдые алалгын уршагта тоонуудые харуулhан байха юм. 1965 онhоо хойшо Америкын президентнүүдэй гурбанайнь нэгэн бүхэниие хорлоhон, тиигээд табан президент бүхэнэй нэгэниинь алуулhан байгаа гэжэ тэрэ хэлээ. hүүлэй жэлнүүдтэ орон доторoo хүнүүдые алалгын юрэнхы тоогой улам олон болоhониие Джонсон тусгаар зааhан байна.

1963 ондо США-да 8.500 хүн, тэрэ тоодо президент Джон Кеннеди, негр зоной ударидагша Медгар Эверс алуулhан, бурханай hүмэ соо бомбын тэhэрхэдэ 4 негр басаган наhа бараhан; 1964 ондо 9.260 хүн алуулhан, тэрэ тоодо граждан эрхэ эзэлхын түлөө тэмсэhэн ку-клукс-кланай харата муухай ааша дээрэhээ наhа бараhан гурбан негр, 1965 ондо 9.850 хүн алуулhан, тэрэ тоодо негрнүүдэй эрхэ эзэлхын түлөө жагсаалда хабаадалсаhан сагаан эхэнэр Виола Луизо оролсоно. 1966 ондо 10.920 хүн алуулhан, тэдэнэй дунда негр зоной ударидагша Малколм Икс гэгшэ оролсоно. Үнгэрhэн 1967 ондо аяар 12.230 хүниие харата муухай үзэлтэн алаhан байгаа. Тиигээд энэ 1968 ондо негр зоной ударидагша Мартин Лютер Кинг болоод сенатор Роберт Кеннеди алуулhан байна ха юм.

США дотор элдэб буунуудые ямаршье хүндэ хэмгүй олоор худалдадаг байhан асуудалые шэнжэлэн үзэхыень комиссиин гэшүүдые президент уряалhан байгаа.

Мүн баhа США-да гаргагдадаг хэблэл газетэнүүд, радио, телевидени, кинофильмнүүд хүсөөрөө бололгын үрэhэ тараана хаяа гээд хаража үзэхэ тухай асуудал комиссиин гэшүүдэй үмэнэ Джонсон табиха баатай болоо.

Гэмтэ ябадалнуудай олоороо болодог, мүн политическэ үзэл дээрэhээ хүнүүдые алаха ушарнуудай ургалтын нэгэ жэлээр гү, али бүришье hаа түрүүлэн эртээнhээ болюулха тушаа хэмжээ абаха гэhэн hайшаалта дурадхалнуудые комисси оруулха ёhотой юм. Зүгөөр, энэ комисси өөрынгөө урда табигдаhан зорилгонуудые дүүргэхэ тушаа ямар нэгэ мүртэй юумэ бүтээжэ шадахагүй ха гэжэ Америкын олониитэ тоолоно.

Бүхэдэлхэйн олониитэдэ хандаhан уряал

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Иордан мүрэнэй баруун эрье дээрэ эзэмдэhэн газар нютагуудай араб зон тушаа Израилиин эзэмдэлгын засагаархинай хэжэ байhан зэрлиг муухай аашые буруушаахыень уряалжа Иорданиин профсоюзуудай холбоон бүхы дэлхэйн уласхоорондын эмхи зургаануудта хандаhан байна. Хирургнууд, инженернүүд, адвокадууд, химигүүд, дантистнууд, агрономуудай профессиональна эмхинүүдые, мүн хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай федерациие гэгдүүлhэн энэ холбоон хадаа эзэмдэгдэhэн газар нютагуудта Израилиин захиргаанай хэрэгы муухай аашануудые гаргажа байhан тухай мэдээсэл абтаhан дээрэhээ иимэ уряалтайгаар хандаhан байха юм.

Ассошиэйтед Пресс агентствын Амманhаа дамжуулhанай ёhоор, «хүнүүдые олоор түрмэдэ хаажа, электрын элшэ хүсэ хэрэглэн тамалжа, үлэн хооhоор байлгажа, тэрэшэлэн араб зоной hууhан гэр байрануудые олоор hандаргажа байhан тухай, газар эдлүүриие болон зөөри хэрэгсэлыень хууляар хуряажа абаhан тухай» эдэ мэдээсэлнүүд соо хэлэгдэнэ. Баhа үни удаан саг соо комендантска час бии болгожо, арабуудай эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдан абаха аргыень hалгаана.

Энэ холбоон хадаа Израилиин эзэмдэлгын засагаархинай сэрэгэй гэмтэ ябадалнуудые шангаар буруушаажа, тиимэ сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхые эринэ.

„А" КЛАССАЙ 2-дохи БҮЛЭГЭЙ ФУТБОЛИСТНУУ[Д] ДУНДА ҮНГЭРГЭГДЭЖЭ БАЙГАА СССР-эй ТҮ[...] ҺУУРИ ЭЭЭЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨНЭЙ ИЮНИИН 10-най ДҮН

Һуури-нууд	Команданууд болон городууд	Наада-нууд	Шүүбэ-рилнууд	Тэнсэлгэ	Шүүгдэ-лэнииинь	Бүмбэгэ-нүүд
1	«Иртыш» Омск	11	7	3	1	13—2
2	«Политотдел» Ташкентск. обл.	12	7	2	3	19—9
3	«Восток» Устькаменогорск	11	6	2	3	14—8
4	«Нефтяник» Фергана	12	4	6	2	8—4
5	«Рассвет» Красноярск	12	4	6	2	14—14
6	СКА Шэтэ	11	5	3	3	11—8
7	«Шахтер» Караганда	11	4	5	2	8—5
8	СКА Хабаровск	11	5	2	4	7—5
9	«Зеравшан» Навои	12	3	6	3	12—11
10	«Алга» Фрунзе	11	5	2	4	8—8
11	«Кузбасс» Кемерово	11	5	2	4	12—14
12	«Металлург» Чимкент	11	4	3	4	15—15
13	«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	12	4	3	5	12—14
14	«Темп» Барнаул	11	3	4	4	9—8
15	«Аэрофлот» Эрхүү	12	3	4	5	11—18
16	«Луч» Владивосток	11	2	5	4	8—10
17	«Строитель» Ашхабад	12	3	3	6	14—1[illegible]
18	«Энергетик» Душанбе	12	3	3	6	6—12
19	СКА Новосибирск	11	1	6	4	9—12
20	«Томлес» Томск	11	2	4	5	7—12
21	«Памир» Ленинабад	12	1	4	7	11—22

ЗИМБАБВЕ СҮЛӨӨЛЭГДЭХЭ!

Хоёр патриот — африканецууд Фрэнсис Чириза, Такаурайе Джереми гэгшэдые саазалhан тухай мэдээсэлэй Солсбериин түб түрмын хашаагай үүдэн дээрэ нягдаhан үглөөгүүр Урда Родезиин премьер-министр Ян Смит ехэ ууртай болоо hэн гэлсэдэг.

Африканецуудай зэбүүрхэлые олониитэhээ нюужа шадахаяа болёобди: хойто зүгтэ хүндэ байлдаанууд боложо байна,—гэжэ полициин комиссар Ф. Барфут болон юстициин министр Д. Ладнер-Берку премьертэ элидхээ hэн ха.

Хэдэн hарын турша соо «Дайшалхы операцинуудта хабаадалсажа ябаhаар алуулаа...» гэhэн мэдээсэлнүүд Родезиин газетэнүүдэй хуудаhануудhаа hалахаяа болинхой. Эндэ расистнуудай хэhээлтэ хэдэг сэрэгшэдэй алуулагдаhан тухай хэлэгдэнэ. Ороной хойто зүгтэ, илангаяа Булавайоhоо Виктория гэжэ уhанай хүрхүүр хүрэтэрхи харгы шадар автомадуудай таршаганаан, гранатын тэhэрээн замханагүй. Патриотическа организацинуудай Нэгэдэмэл штабай хүтэлбэрилдэг эсэргүүсэлтын отрядуудай сэрэгшэд расистнуудые улам хүсэтэйгөөр сохидог боложо байна. Эдэ ямар организацинууд бэ гэбэл, Родезидэ—«Зимбабвиин африкан арадай союз», Урда-Африкын республикада—«Африкын национальна конгресс» болоно.

Расистнууд ами нэгэдэн **үйлэдэнэ** гэжэ «Зимбабвиин африкан арадай союзай» (ЗАПУ) түлөөлэгшэ Стивен Нкомо АПН-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. США, Англи, ФРГ-гэй эзэрхэг түримхэйшүүл тэдээндэ туhална. Бидэшье баhа энэ хара муухай үйлэ хэрэгүүдэй болон апартеидэй гуламта үгы хэхын түлөө хамтынгаа хүсөөр тэмсэнэбди. Манай үнэн зүб хэрэгэй илахань дамжаггүй...

Стивен эсэргүүсэлтын отрядуудай үргэн фронтын карта харуулба. Ганса үнгэрэгшэ жэлэй августhаа байгша оной январь хүрэтэр расистнууд 300 шахуу хүнүүдэ алуулаа.

Патриодуудай урдаhаа самолёдуудыешье табина. Смит Урда-Африкын республикаhаа туhаламжа эреэ, мүнөө ФРГ-гэй «экспертнүүдэй», hургаhан сэрэгэй подразделенинүүд Урда-Африкын республикаhаа Родези ерэжэ байна.

Каирта байhан Стивентэй Родезиин хэблэл харабабди. Расистнуудай шуhата алуурша офицер Роберт Хорн гэгшын фото-зураг нюдэндэ дайралдаадхина. Хажуудань томо гэгшын Флип гэжэ нэрэтэй овчарка нохой. Солсбери шадарай лагерьнуудай нэгэндэ «экспертнүүд» энэ нохойешье, тэрэнэй эзэниие hургаhандал адляар хара шарайтай хүнүүдые хэзэн ядахаар hургаhан байна. Хорн угтажа hууhан партизануудтай дайралдажа, Флип нохойгоошье алдаа, өөрэө ямар нэгэ аза талаангаар үшөө амиды үлөө. Мүнөө тэрэ госпитальдо хэбтэнэ. Джунгли руу дахин ошохые Хорн хүсэхээ болинхой. Баhа нэгэ фото-зураг дээрэ партизануудай гранатада дайралдажа, хүн дүрсөө алдаhан королевскэ африкан стрелогуудай полкын лейтенант Виннал байна. Иимэ фото-зурагууд олон. Эдэнэрые газетэнүүд «геройнууд» гэжэ нэрлэнэ, теэд харахада бирагүй «геройнууд» даа.

Үндэhэ яhанай илгаа гаргагшад Зимбабвиин газарые сэрэгэй лагерь болгонхой. Булавайо — Ливингстон гэжэ харгы шадар элдэб бүхэлэлтэнүүд хэгдэнхэй. Замбиин хилэ дээрэ, Замбези мүрэнэй эрье шадарай районуудаар хадхуургай шабын түмэрөөр хүреэлэгдэhэн сэрэгэй городогууд оршоно. Тэндэ майхангууд татаатай, бронетранспортёрнууд бэлэн байдаг. Хаа хаанагүй шанга харуул.

1965 оной ноябрьhаа хойшо онсо байдал тухай хуули хүсэндөө оронхой. Зуу мянгаад шахуу африканец концлагерьнуудта хаагданхай, арба мянгаhаа дээшэ патриот Солсбери, Булавайо, Умтамиин түрмэнүүдтэ хаягданхай. Үнгэрхэдөө «Коммемара майн» гэжэ хуушан шахта түрмэ болгогдонхой. Тэндэ хоёр мянга үлүүтэй хүн удаан үхэлөөр үхэхэ аюулда оронхой байна. 120 патриот—нэгэ нэгээрээ саазалагдахаар шиидхэгдэгшэдэй камерануудта хаагданхай.

Зимбабвиин патриодуудые саазалалгада ехээр дураа гутаhан дэлхэйн арадуудай сухалhаа түбэгшөөhэн Смит болон тэрэнэй тала баригшад мүнөөдөө шэнэ хашалта, саазалалга хэхэеэ шиидэнэгүй. Гэбэшье олон патриодууд урдынхидаал ами наhандаа аюултай байдалда байhан хэбээрээ. Мозамбигай хилэ шадар Канакудзингва лагерьта тропигой шатааша наран доро үлэсхэлэн байдал үбшэн тахал хоёрhоо ниидал тэнхээгээ бараhан, үй түмэн илааhа батаганаанда барюулhан зургаан зуу үлүүтэй африканецууд хүн амитанай байшагүй эрхэ байдалда тамалагдажа байна. Тэдэнэй дунда ЗАПУ партиин генеральна секретарь Джонда Нкомо бии.

hая Смидэй засаг түрэдэ албa хэхэhээ арсаhан зуу шахуу солдат-африканецуудые энэ лагерьта асараа. Үндэhэ яhанай илгаа гаргагшад мүнөө африканскa солдадуудта буу зэбсэг найдахаяа болинхой, айна гэжэ эндэ хэлэлтэй. Нэгэ эхэнэр энэ лагерьhаа тэрьелжэ шадаа. Лагерьта байгшадые тон ехээр тамалан зобооно гэжэ тэрэ эхэнэр хөөрэбэ. Өөрөөшье сехюулhан, зобоолгоhон байна. Үнгэрхэдөө ганса хүниие хаадаг камерануудруу хорото кобра могойнуудые хаяна гэнэ.

— Полициин ямаршье хашалта хэhээлтэнүүд, хардалга мүрдэлгэнүүд, террор болон хуули буса аашанууд минии арадай эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлые хэзээшье даража шадахагүй. Зимбабве заатагүй сүлөөтэ гүрэн болохо!—гэжэ Стивен эрид шиидэнгеэр хэлэнэ.—Бидэ заатагүй илахабди. Эрхэ сүлөөдэ дуратай дэлхэйн бүхы хүсэнүүд, нэн түрүүн агууехэ Советскэ Союзай арадуудай манай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэдэгынь манай илаха байhанай гэршэ мүн. Бидэ энэ дэмжэлгынтнай түлөө үнэн зүрхэнhөө баясхалан хүргэнэбди.

М. КОЦАРЕВ.
Каир, май. (АПН).

ЛОНДОН. Апрелиин хуушаар Англида шэнэ монетэнүүд эрьесэдэ ороhон байна. Зураг дээрэ: монетнэ дворто 5 пенниин сэнтэй монетэ шалгагдажа байна.

АП—ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Мүрысөөн ба эмхидхэлэй хүдэлмэри»—КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. Модогоевой статья. «100 үдэртэ — 100 килограмм» гэhэн гаршаг доро И. Харжеевэй корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Түрүүшын алхамууд, түрүүшын дүнгүүд»—А. Насыровай статья. Редакцида ерэhэн бэшэгүүд. Түрэл орон доторнай. Ю. Дылыковой статья (түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

Гурбадахи хуудаhанда: хилын саанаhаа ерэhэн мэдээсэл.

Дурбэдэхи хуудаhанда: «Хаана hурахаяа ошохоб?» гэhэн гаршаг доро соносхолнууд.

УУЛЗАЛГ[А]

(ЭТЮД)

Түмэн олон жэлнүүдэй түүхэ домогуудые сэнхир долгин дээрээ тэлэн асаржа, түмэр бетон зүйлнүүдээр шэмэглэгдэhэн эрьеэ аали аалин эльбэжэ, хүхюу баярай дуу хүгжэмдэнэш, Сэлэнгэ!

Шинии эрьедэ хүхюутэй, шуяагай үхибүүд сугларжа, түүдэг носоон хүхинэ. Шинии эрьедэ тарigдаhан залуухан уляангир найган найган дуулажа, сээжэ соомни сэлмэг бодол hэргээн хүлгөөнэ.

Хун шубуунай дун сагаан даляараа дэбин, сэнхир огторгойн хаягаар ниидэжэ ябаhан мэтэ хүнгэнөөр алхалан, илдам зулгы инаг гансам ерэжэ ябана. Дуулаагүй дуунайм аялга hэрижэ, Сэлэнгэ мүрэнөө дууряан домоглоноб...

Түрэл хотыем шэмэглэн бодоhон шэнэ кварталнуудые hайхашаан гаража ябааб тиигэхэдэ. Үргэн hаруул сонхонуудаараа гэрэлтэhэн үндэр сагаан гэрнүүд минии дура татан, энэ hайхан гэрнүүдые барижа, хүн зондо баяр баясхалан асардаг омог дорюун барилгашад тухай шэбшэн хүхижэ ябаа бэлэйб.

Гэнтэ сэхэ дээрэhээм залинта аадарай амидаралта дуhалнууд мэтээр юумэн адхаршаба. Сэхынь хэлэхэдэ, би тон ехээр мэгдэжэ, хажуу тээшээ hүрэбэб. Теэд хада уулаhаа хэнгэрэг горхоной хүүен бууhан мэтэ огсом сууряанаар хүдэлмэришэ басагадай энеэлдэхэдэ, зуг татан эрьебэб.

Баригдажа байhан шэнэхэн гэрэй үргэн hаруул сонхонуудта согтой хүхюун барилгаша басагад түлхисэлдэн, нам тээшэ заажа байгаад энеэлдэнэ.

Самсамни... Сагаахан тое самсамни мүнөө улаан, ягаан үнгын шэрээр будалдашоод, сэлгеэ талын сэсэгүүдые намда hануулна. — «Хөөрхэн басагад, хүхигты даа!» — гэжэ hанаагаа заhан, бишье энеэнэб. Басагад бүри хүхюунээр энеэлдэнэ. Үетэн басагадайнгаа дунда сэлмэг хара нюдөөр сэхэ урдаhаам хараад, дуугай зогсоо бэлэйш тиихэдэ, Дугармаа!

Ажалай огсом аялгада абтаhан эндэхи байдал, хонгёогоор энеэлдэhэн хүхюу хүдэлмэри[...] дуулаагүй дуунайм ая[...] соом hэргээжэ, талын [...] бүхы үнгэ шэнгээhэн тэд[...] саhан хамаг дурыем та[...]

Үетэн басагадайнгаа [...] гараад, нам тээшэ сэхэ [...] «Хүрөө, яhала сэнгээд[...] шиидэнгеэр хэлэхэ мүртэ[...] гомторгүй танай самса [...] адхаhан би зэмэтэйб, хү[...] —гээд омогоор хэлэхэд[...] шни гүнзэгыhөө үгэ бү[...] мэтээр салгидан гар[...] зүрхэндэ жэргэн оро[...]

Яахашье аргагаа оло[...] би тээлмэрдэн бүтүү бай[...] hаяхан шаг шууя та[...] гоор энеэлдэhэн хүдэл[...] сагадшье шэмээгүй бол[...] ниие алдангүй хараад зог[...]

— Би Дугармааб,—гэж[...] дэ ши үгэ алдааш.

Огторгойн наранай [...] мэн элшэ туяагаа адхан та[...] жэ шэмэhэн мэтэ дулаах[...] hэржэ, минии сэдьхэл зү[...] баяр жаргалай, этигэл [...] дуу hэргээгээ hэнш тии[...] минии Дугармаа...

Сэнхир долгёо үлгыд[...] мүрэн Байгал тээшээ [...] Хангил үндэр хада уул[...] үргэн тала дайдын сэсэг[...] гал асаран энеэбхилжэ, у[...] сонош урин хүхюун бар[...] саган.

Ажал дээрэш шамт[...] hэм. Арюухан долгито [...] эрьедэ мүнөө уулзаб[...] дэлмэришэн хүдэр га[...] үгэжэ, инаг дуранай с[...] соом мүндэлүүлбэш. Ш[...] гэнэб. Энэ сэсэгэймнай [...] хэ үндэhэтэй. Ши ду[...] ран тухай, наhан тухай, [...] гёо ажал тухай.

— Уулзалдахат. Мү[...] жэ бидэндэ шэбэнэн[...] дын hэбшээн!

К. ЖАМЬ[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ[...]

Манай адрес, телефону[уд]

г. УЛАН-УДЭ. ул Ленина, 35. Телефоны: редактора—54[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редакт[ора] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23. промышленност[и] строительства—61-35, советского строительства и быта—[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, [...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маш[...] бюро—57-63. фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ. типография Управления по печати при [Со]вете Министров БурАССР.

Н-01569. Зак. № [...]